

SKARA I ETT STÖRRE SAMMANHANG

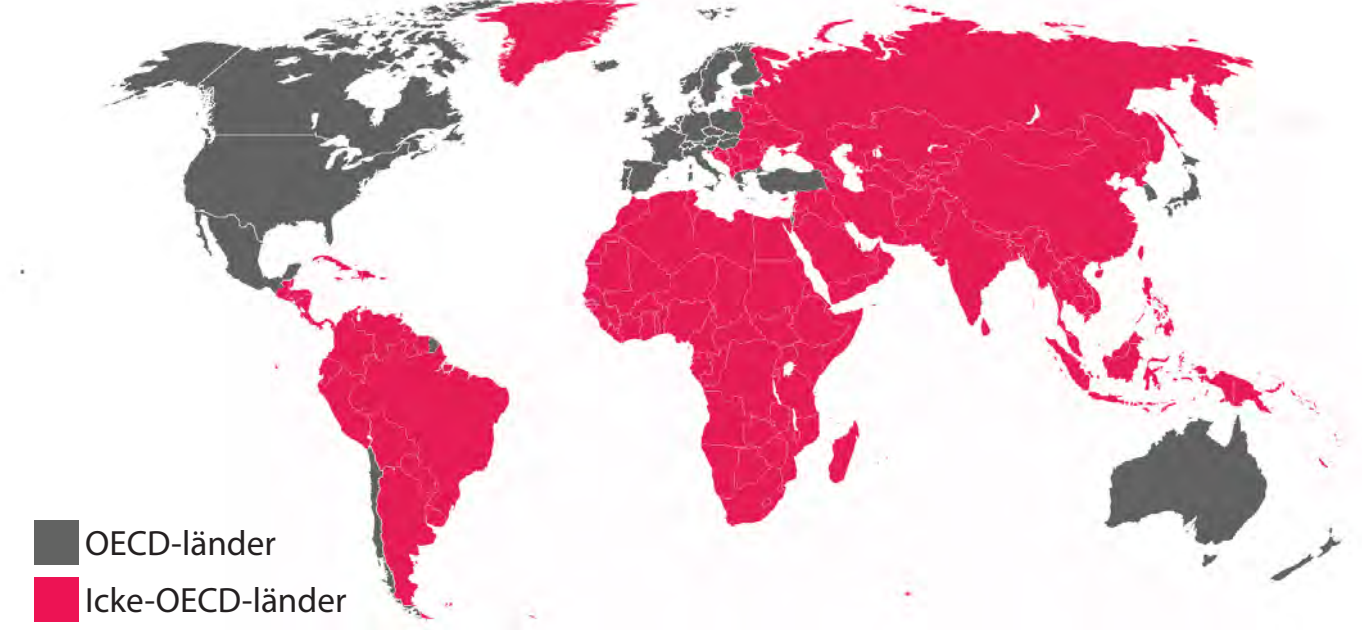
Världen (icke OECD-länder)

VAD ÄR OECD?

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (engelska: Organisation for Economic Co-operation and Development) och förkortas OECD. Det är en internationell organisation för utbyte av idéer och erfarenheter inom områden som påverkar den ekonomiska utvecklingen mellan industriella länder med demokrati och marknadsekonomi, främst i de 34 medlemsländerna. En stor del av OECD:s verksamhet är att utvärdera och jämföra de olika medlemsländernas politik och policyer. OECD lyfter även fram lärorika exempel inom olika områden. Vidare har OECD en statistikdatabas med fakta om medlemsländernas verksamhet och ger ut årliga rapporter.

VAD ÄR ICKE-OECD?

Syftar till de 162 resterande av världens 196 länder och innefattar främst utvecklingsländer.

■ OECD-länder
■ Icke-OECD-länder

BESKRIVNING AV BEGREPP

MEGATREND
Stor social, ekonomisk, politisk, miljönriktad eller teknisk förändring. Det påverkar stora processer och händelseförlopp som berör statsledning, samhället i stort och pågår över flera årtionden. Megatrenderna är de underliggande krafter som påverkar andra generella trender.

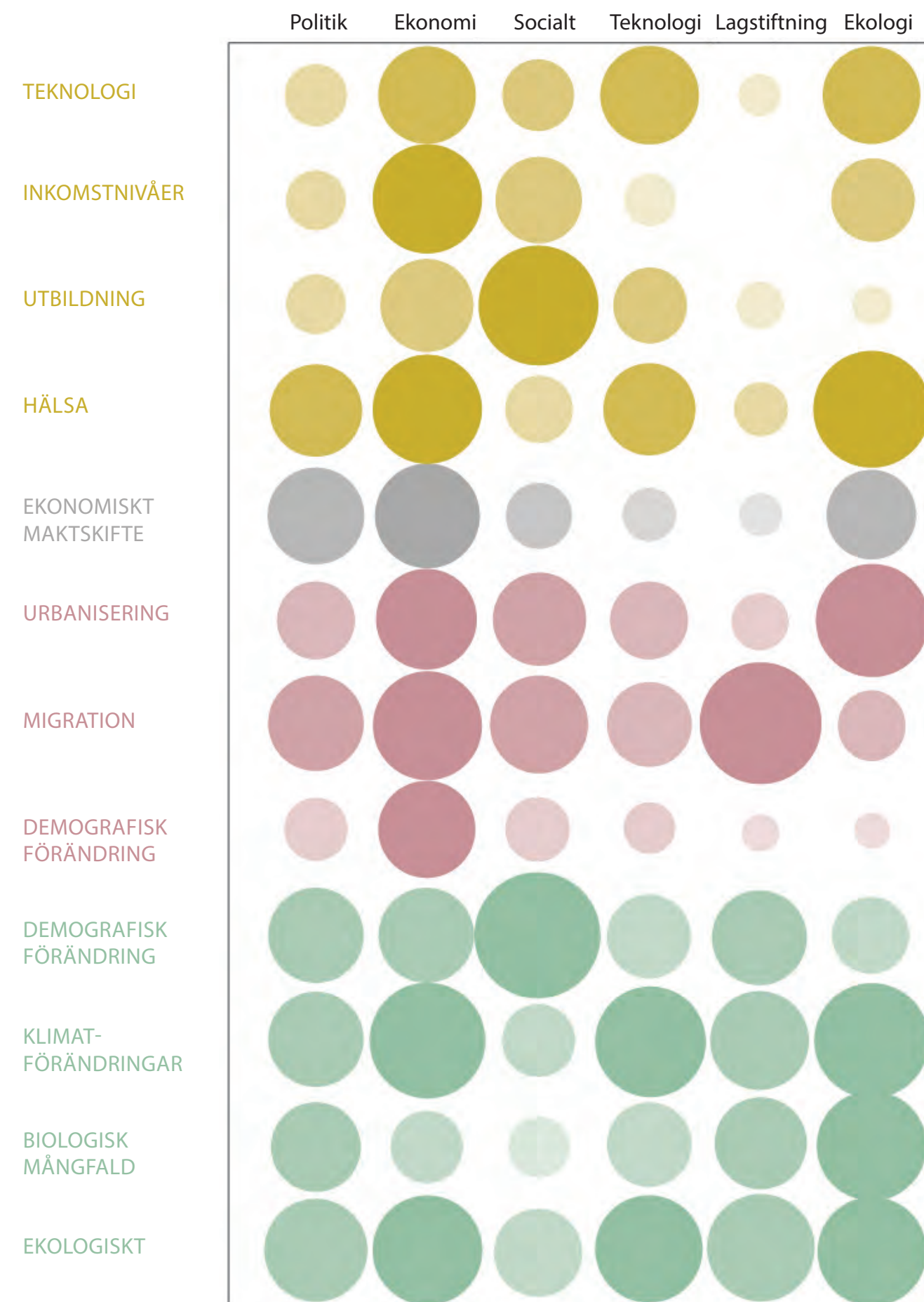
SUBTREND
En trend i mindre skala som utvecklas som ett resultat av en stor verksam trend eller parallellt med den.

DRIVKRAFTER
De underliggande faktorer som styr en händelse eller ett fenomen i en specifik riktning.

TREND
Ett mönster som pekar mot förändring. Denna förändring påverkar troligen stadsstyren och kräver en direkt respons från dessa.

MATRIS

Visar hur mycket de olika trenderna berörs av områden som politik, ekonomi, teknologi, lagstiftning, ekologiska.

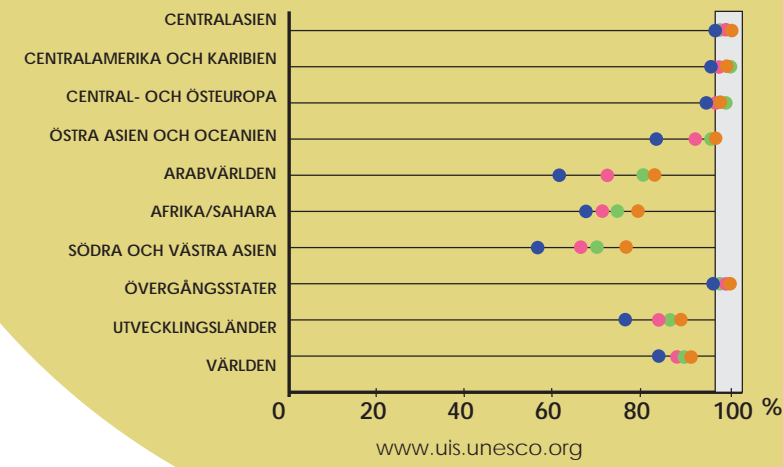

UTBILDNING

Utbildningssektorn kommer att vara en motor för en växande medelklass. Den genomsnittliga studietiden i Mellanöstern och Nordafrika kommer att stiga från 7.1 till 8.7 år de kommande åren. För kvinnor betyder förändringen 7.0 år istället för 5.0 år. Generellt minskar gapet mellan män och kvinnor gällande antal avslutade studieår och en ökad andel kvinnor i arbetskraften kommer att stå för en viktig del i den ekonomiska tillväxten för många utvecklingsländer.

DRIVKRAFTER:
Inkomstnivåer höjs, expanderande medelklass.

LÄS- OCH SKRIVKUNNIGHET samt KÖNSFÖRDELNING

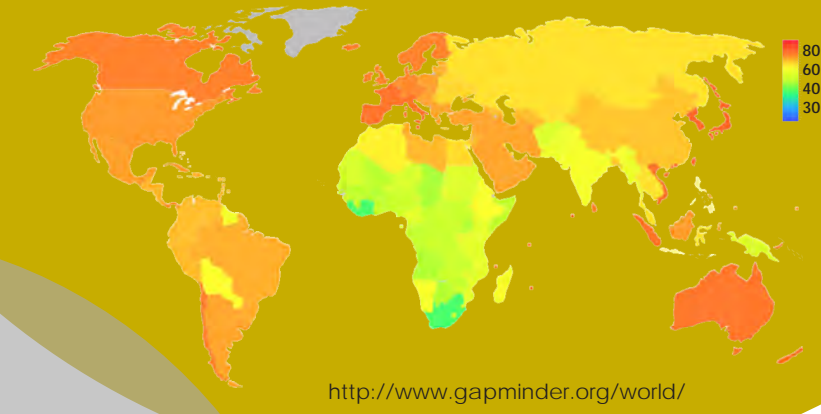

HÄLSA

Den allmänna globala hälsan förväntas ha förbättrats år 2030. Detta innefattar ett bättre hälsotillstånd för en åldrande befolkning samt att dödsfallen för smittsamma sjukdomar som aids, malaria och diarré minskar med 30%, allt som en följd av framsteg inom medicinsk forskning. Den förväntade livslängden förväntas stiga globalt och detta gäller även utvecklingsländer.

Att exponeras för partiklar som förorenar luften minskar livslängden med ett år i dagsläget. Vidare utgör ozonföroreningar en hälsorisk då det orsakar andningssvårigheter, astmatiska sjukdomar och hjärt- och kärlsjukdomar för att nämna några. Luftföroreningar inomhus ökar risken för luftvägsrelaterade sjukdomar med 50%. Om vi slutar använda fossila bränslen och minskar koldioxidutsläppen efter de riktlinjer som finns i dagsläget skulle det betalas tillbaka tio gånger i förbättrad global hälsa.

FÖRVÄNTAD MEDELLIVSLÄNGD 2030

<http://www.gapminder.org/world/>

EKONOMISK TILLVÄXT

Den senaste statistiken från Världsbanken visar att den genomsnittlönen är 12 000 Svenska Kronor (SEK) per månad vilket betyder att om den totala globala inkomsten skulle vara jämnt fördelad skulle alla tjäna mindre än 150 000 SEK per år.

Minst 80% av världens befolkning lever på mindre än 80 SEK om dagen (2 500 SEK per månad) och de fattigaste 40% av jordens befolkning tjänar endast 5% av den totala globala ekonomin.

I dagens globaliseringsprocess har utvecklingen inom teknologin lett till en vertikal desintegration av produktionen i många industrier, vilket betyder att många nivåer av produktionsprocessen är kontrollerat av ett stort företag eller organisation och resulterar i en sned maktfördelning.

Den globala medelklassen förväntas öka från 1.5 miljarder till 6 miljarder de kommande åren.

DRIVKRAFTER:
Expanderande global medelklass, ny politik, nya ekonomiska trender, nya värderingar.

INDIVIDUELL EGENMAKT

UTBILDNING
HÄLSA
EKONOMISK TILLVÄXT
TEKNOLOGI

FÖRDELNINGEN AV MAKT

MAKTSKIFTE
LAGSTIFTNING

MAKTSKIFTE

Fördelningen av makt mellan länder och informella nätverk kommer att ha en dramatisk effekt på världsordningen fram till 2030. Västvärldens betydande roll, som varit stark sedan 1750-talet, kommer minska och Asiens roll i den globala ekonomin och politiken kommer att växa.

År 2030 kommer Asiens globala makt att vara större än Amerikas och Europas, sett till BNP, befolkningsstorlek, militärbudget och investeringar i teknik.

1. Länders uppgång och fall

Fram till år 2030 kommer Kina antagligen ha gått om USA som världens största ekonomi. Det är också troligt att Europas, Japans och Rysslands ekonomier kommer att fortsätta minska långsamt.

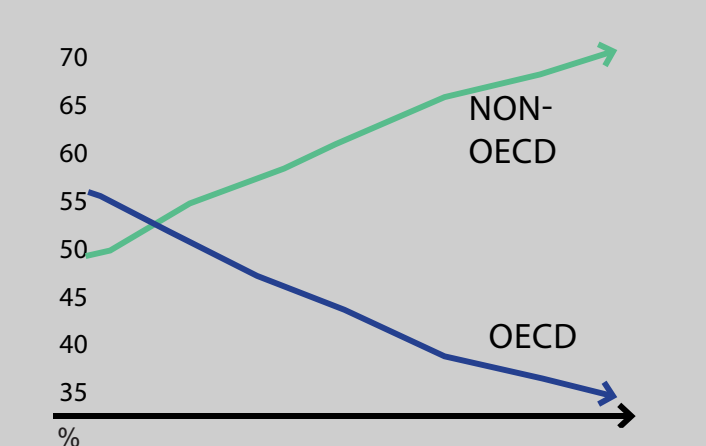
Traditionella maktfaktorer: BNP, befolkningsstorlek, militärbudget, teknik.
Nya maktfaktorer: BNP, befolkningsstorlek, militärbudget, teknik, hälsa, utbildning, och styrning.

2. Den hårda maktens (hard power) begränsningar och den mjuka maktens (soft power) ökade betydelse.

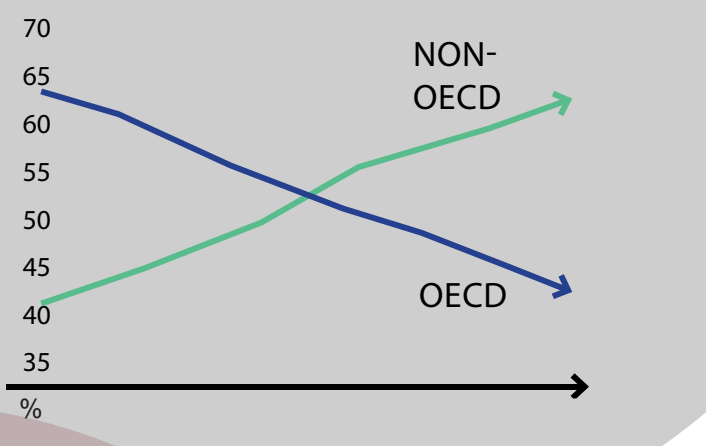
Hård makt syftar oftast till militärisk, ekonomisk och teknologisk makt.
Mjuk makt är relaterat till politisk, diplomatisk, och social makt, samt kulturella aspekter och värden.

Maktskiftet mellan nationer kanske kommer att överskuggas av att inget land kommer att ha en makt hegemoni år 2030.

TRADITIONELL PROGNO AV MAKTFÖRDELNINGEN

FRAMTIDA GLOBAL MAKTFÖRDELNING

(Global Trends 2030, UN)

DEMOGRAFISKA MÖNSTER

URBANISERING
MIGRATION
ÅLDRADE BEFOLKNING

URBANISERING

Urbanisering är den process där städer växer eller samhällen blir mer urbana. Fram till år 1950 skedde majoriteten av urbaniseringen i så kallade MEDC-länder (industrielländer). Den snabbaste utvecklingen skedde främst under den period då Europa och Nordamerika industrialiserades. Sedan 1950-talet har urbaniseringen saktat ned i de flesta MEDC-länder. Idag går en del av utvecklingen åt det motsatta hållet då människor flyttar från de större städerna för ett liv på landsbygden som en motreaktion mot den urbaniseringstrend som sker.

DRIVKRAFTER:
Industrialisering, sökandet efter jobb, förhoppningen om bättre förutsättningar, högre levnadsstandard, fler institutioner, bättre utbildning.

Idag bor 54% av världens befolkning i städer och år 2050 beräknas siffran stiga till 62% i Afrika, 65% i Asien och 90% i Latinamerika.

De största förändringarna förväntas ske i Indien, Kina och Nigeria, tre länder som tillsammans beräknas stå för ungefär 37% av ökningen. År 2050 tros det ha tillkommit 404 miljoner stadsbor i Indien, 292 miljoner i Kina samt 212 miljoner i Nigeria.

En oorganiserad urbaniseringsprocess kan få en rad negativa konsekvenser i ett samhälle med problem som socialt exkluderande, hälsoproblematik och fragmentering. Dålig tillgång till vatten, sanitet, bra bostäder, fattigdom och exponering för föroreningar kan leda till hälsoproblem och höga dödsfall hos de som inte har bra ekonomiska förutsättningar.

En miljard människor beräknas leva i slum år 2020, vilket innebär en ökning på 500 miljoner från idag. Denna befolkning ökar snabbast i länderna söder om Sahara samt i Sydost- och Västasien.

(<http://www.theguardian.com/global-development/2013/apr/17/urbanisation-force-good-jobs-services>)

"Människor kommer [till staden] för ekonomiska möjligheter, moderna bekvämligheter, tillgång till utbildning och för att byta från yrken inom jordbruk till karriär inom service"

Shirish Singh, chef på Practical Action inom vatten, sanitet och avfallsprogram i Sydostasien.

MAT, VATTEN OCH ENERGI

FÖRLUST AV BIOLOGISK MÅNGFALD
MATSÄKERHET
ENERGI- OCH RÅVARUKRIS
KLIMATFÖRÄNDRINGAR

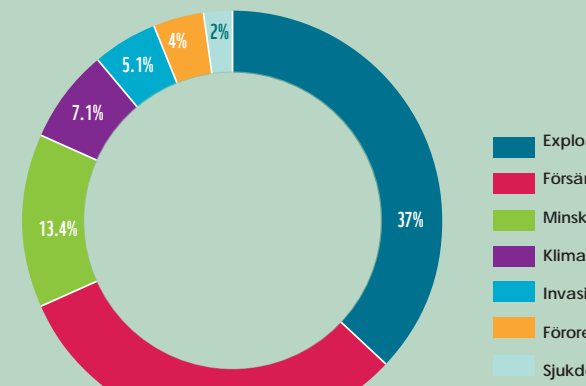

FÖRLUST AV BIOLOGISK MÅNGFALD

Enligt det internationella måttet LPI (Living Planet Index) har den biologiska mångfalden minskat med 52% mellan år 1970 och 2010.

76% av sötvattensarter
39% av marina arter
39% av landlevande djur
18% inom skyddade områden

DRIVKRAFTER:
Förlust av habitat, mänsklig exploatering genom jakt och fiske, klimatförändringar, sjukdomar och föroreningar.

(Living Planet Report 2014 - Species and spaces, people and places)

MATSÄKERHET

Samtidigt som den internationella produktionen av mat har minskat idag jämfört med år 1970 beräknas behovet öka med 35% till år 2030. Sju av de senaste åtta åren har vi konsumerat mer mat än vad som har producerats.

DRIVKRAFTER:
Ökad befolkningsmängd, obalanserad distribution av mat, mänskligt beteende, mat slängs, klimatförändringar och ekonomisk tillväxt.

Behöv ökning av matproduktion för att kunna föda 9 miljarder människor år 2050.

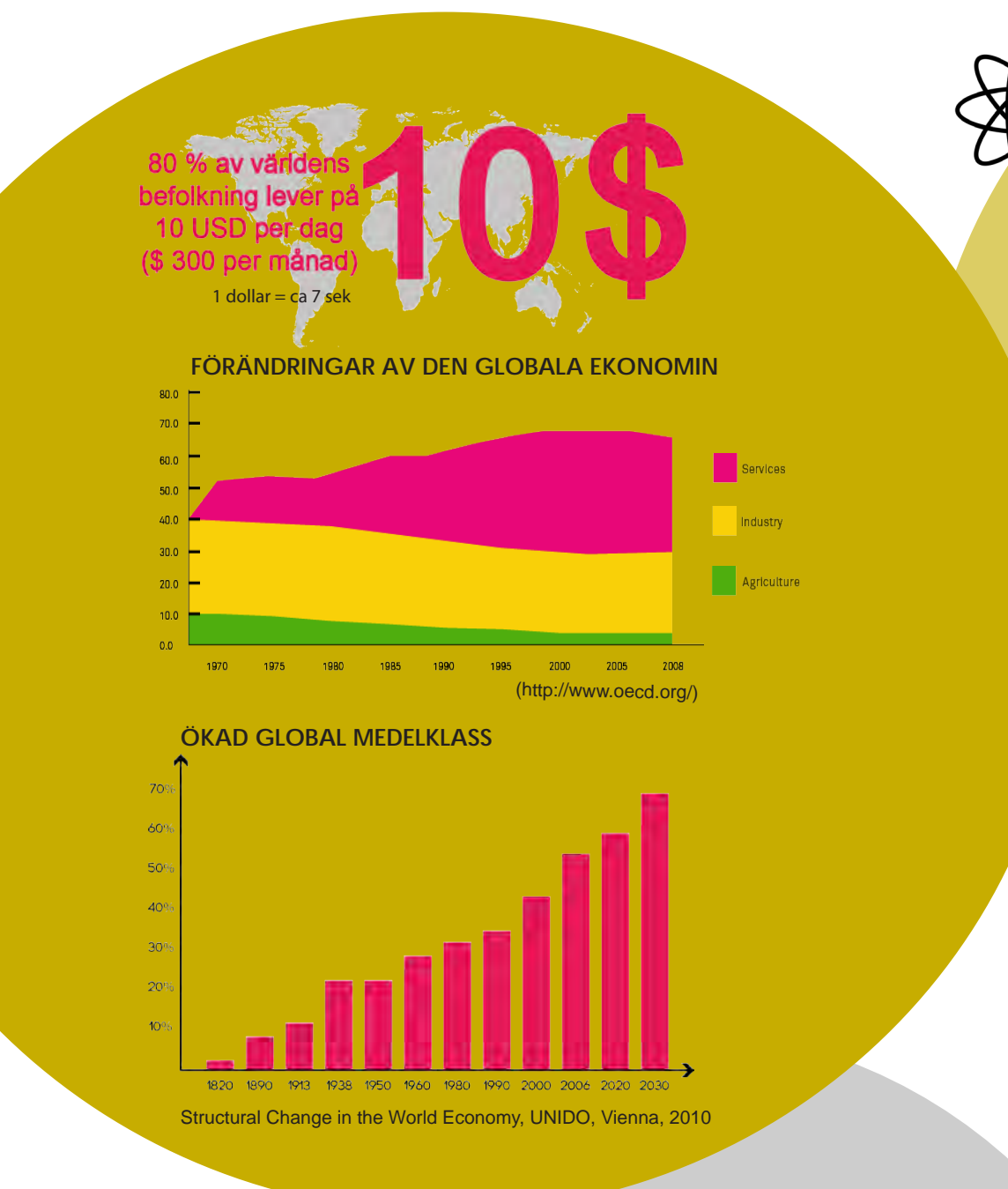
60%
28%
Antal människor i världen som direkt och indirekt arbetar inom jordbruk.

Globala koldioxidutsläpp från jordbruk

24%

<http://www.wri.org>

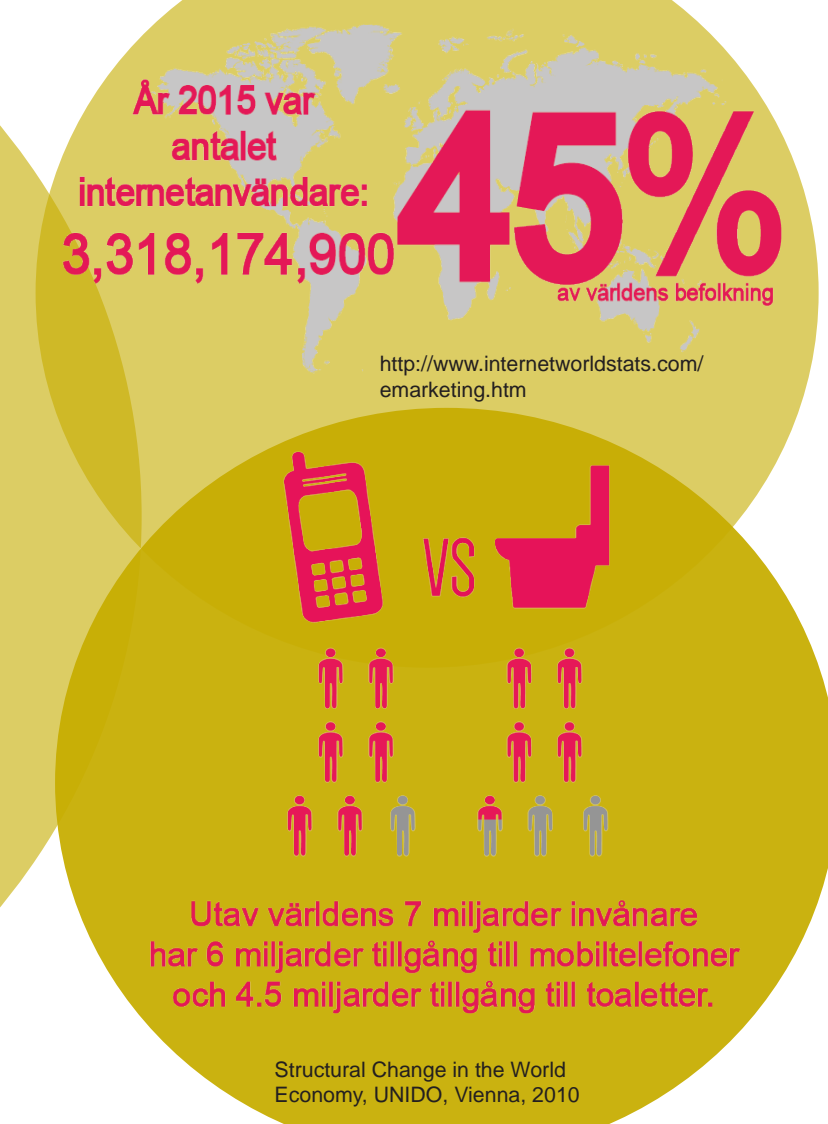

TEKNIK

Under det som kan kallas den andra maskinåldern, har alla på jorden har tillgång till tekniska verktyg och möjlighet för åtkomst till internet och smarta telefoner.

Det huvudsakliga syftet med den senaste avancerade och högteknologiska utvecklingen är att göra teknik tillgängligt för alla. Det finns konsekvenser med teknik, som att internetberoendet bland tonåringar ökar samt det resulterar i en stor mängd avfall.

TEKNOLOGIN INOM JORDBRUK
Teknologin har också utvecklats inom jordbruket och fokuserar på förbättring jordbruks- och landsbygdsutveckling genom förbättrade informations- och kommunikationsprocesser. Förutom att öka produktiviteten inom jordbruket så finns det flertalet tillämpningsmetoder inom teknik i det moderna jordbruket, som t.ex. GPS, vilket används för att ge mer specifik koordination vid plantering. Bara en av nio lantbruk i hela världen sköts manuellt.

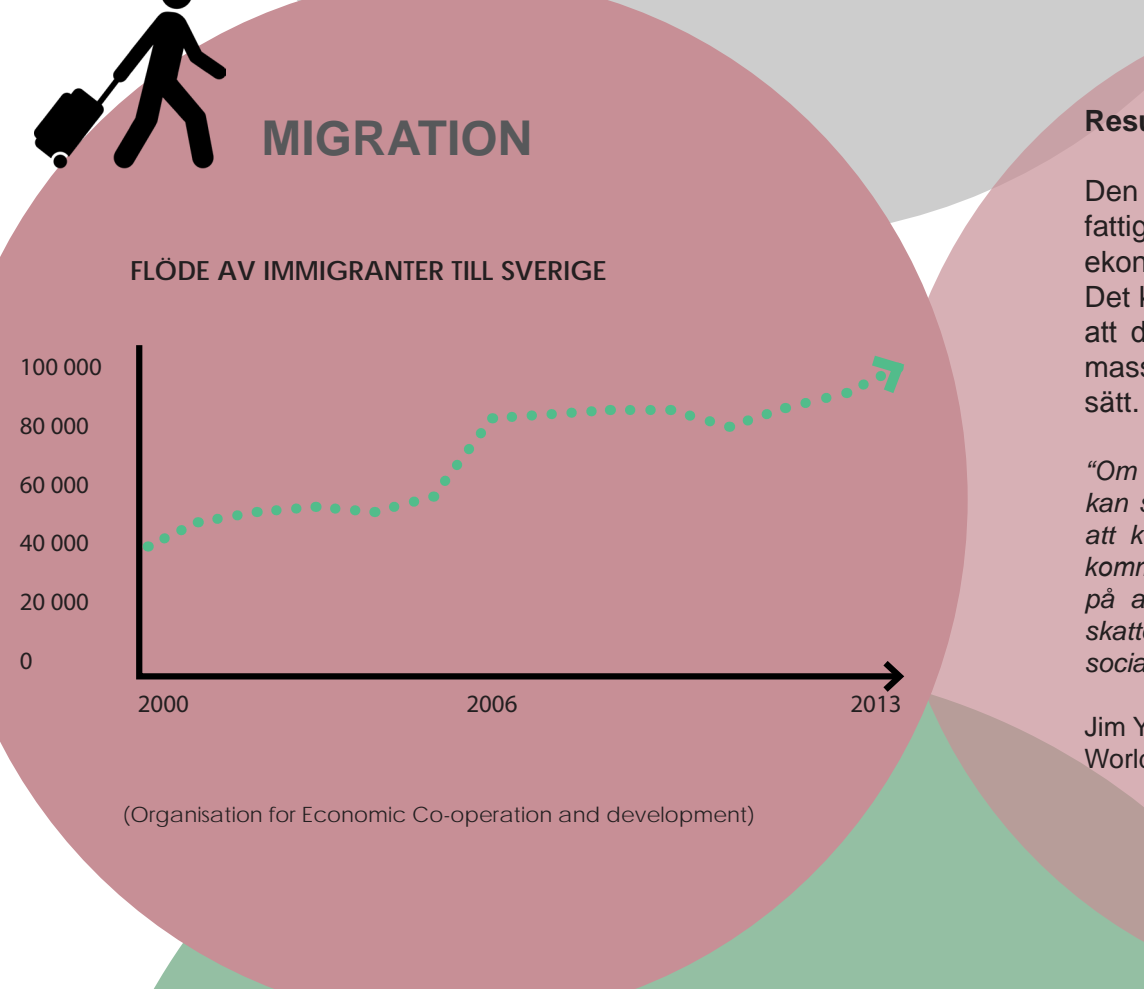
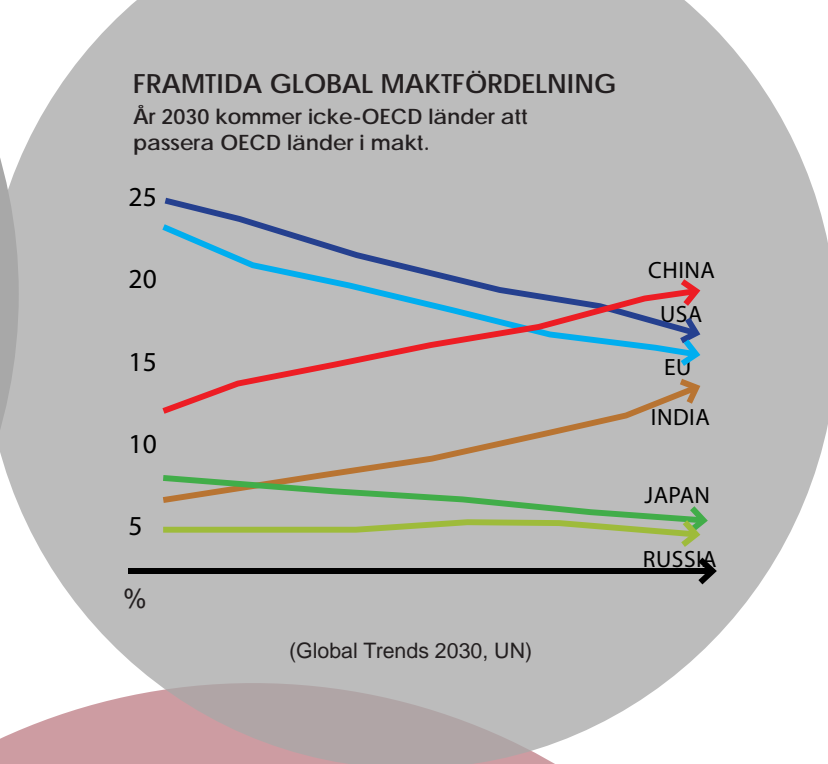
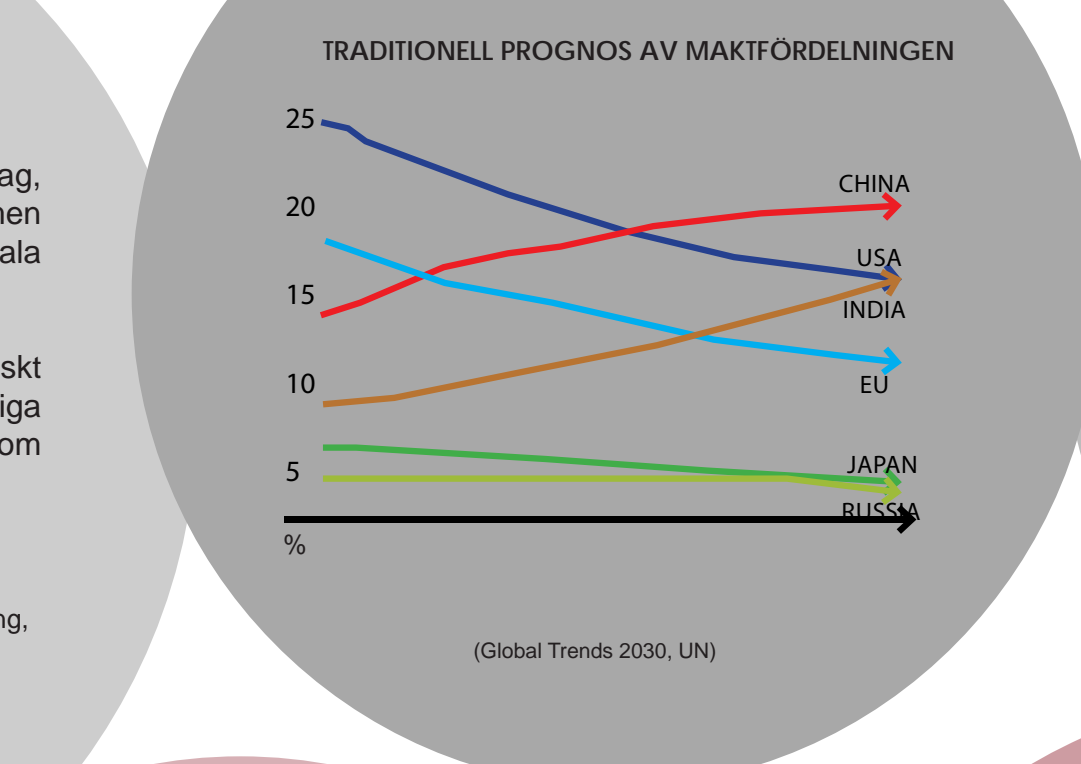

3. Makten utanför statsmakten ökar

Icke-statliga organisationer, multinationella företag, akademiska institutioner, NGOs och starka individer men också megastäder växer och tar kommandot i de globala förändringarna.

Regeringars roll fungerar mer som ett organisatoriskt organ för en sammansättning av statliga och icke-statliga aktörer för att lösa problem istället för att agera som separata länder.

DRIVKRAFTER:
Ekonomisk utveckling av utvecklingsländer, Teknologins utveckling, Globala ökade utbildningsnivåer

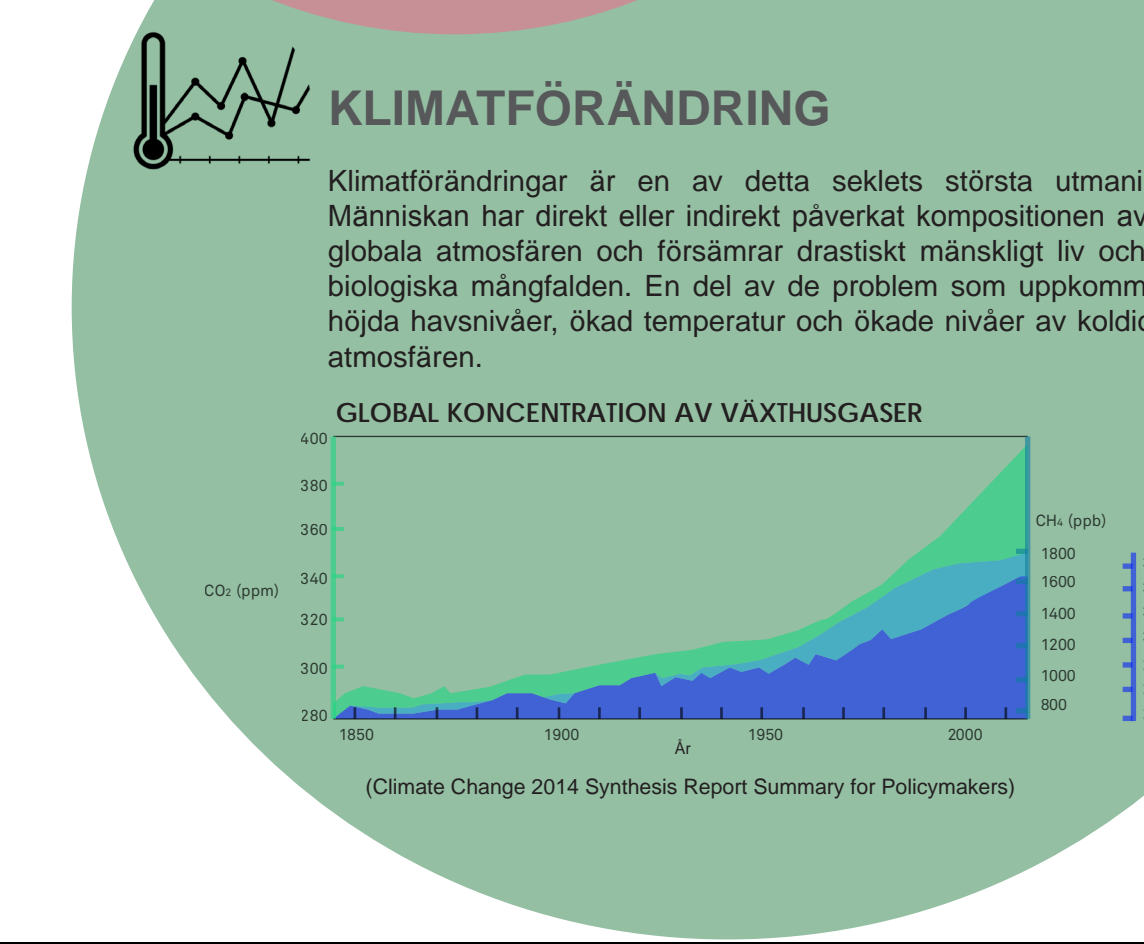
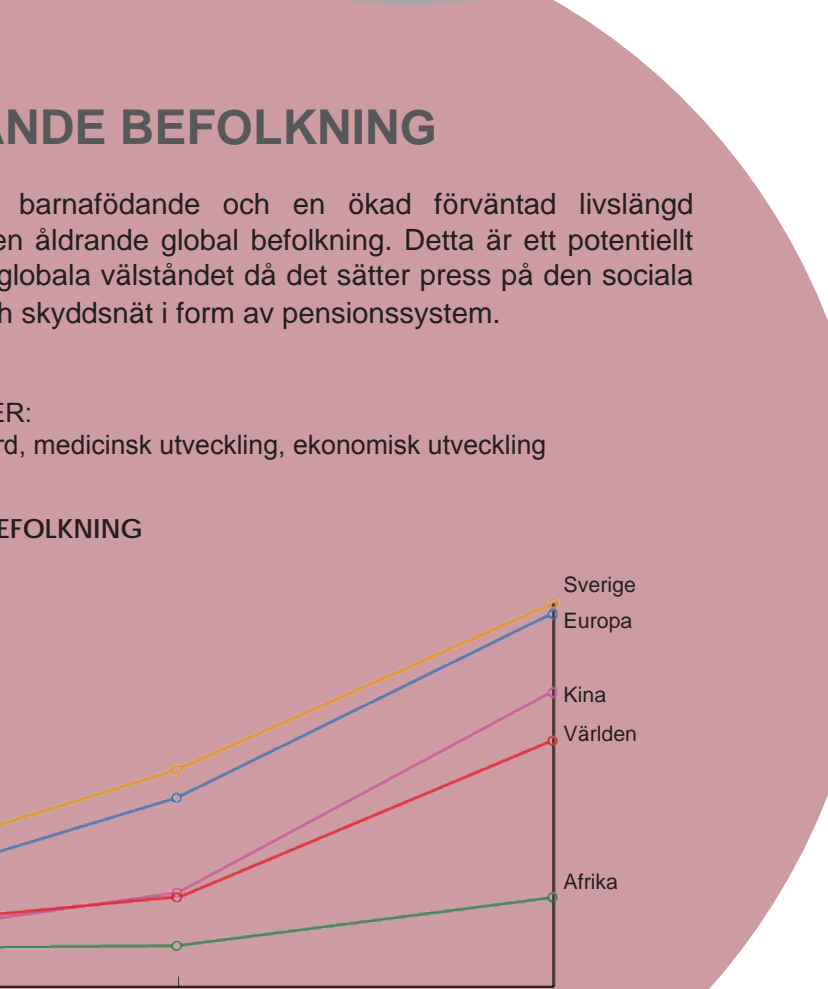
Resultat av migrationstrender

Den omfattande rådande migrationen från fattiga till rika länder kommer att "påverka den ekonomiska utvecklingen under flera årtionden". Det kan leda till att extrem fattigdom minskar och att det globala väståndet ökar om de flyttande massorna fördelas jämnt och dras nytta av på rätt sätt.

"Om länder med en åldrande befolkningsprocess kan skapa ett system som möjliggör för immigranter att kunna delta socialt och ekonomiskt i samhället kommer alla att vinna på det. De flesta studier visar på att migranter arbetar hårt och bidrar med mer skattepengar än vad de kostar i form av bidrag och socialtjänster"

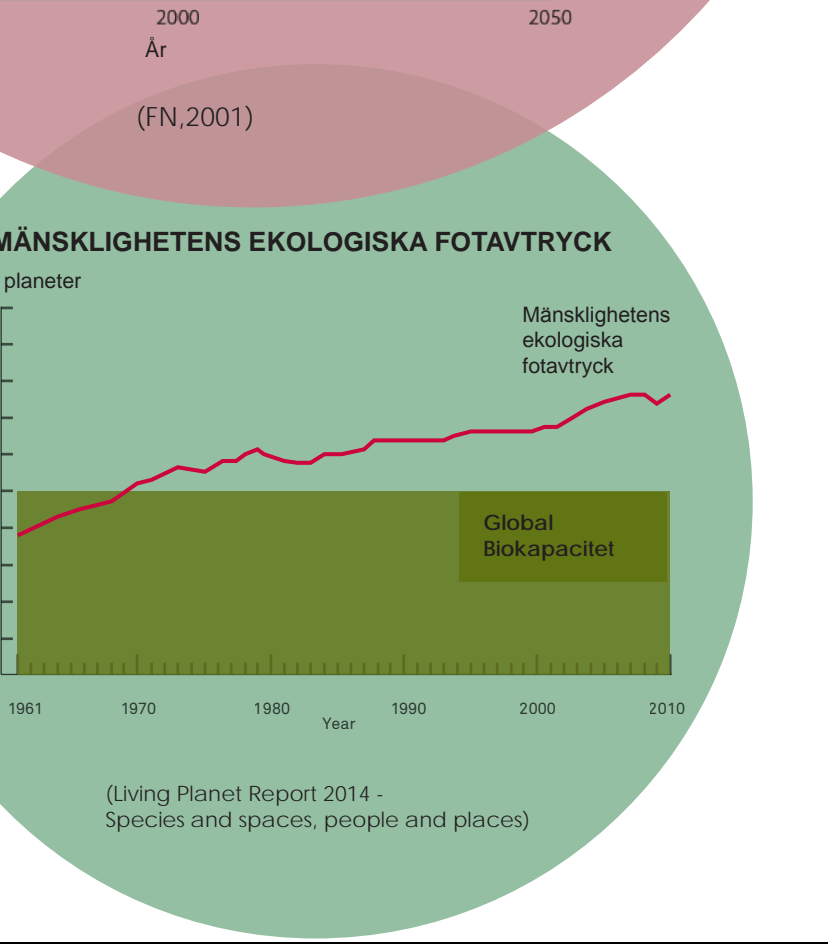
Jim Yong Kim, ledare för Världsbanken, World Bank

DRIVKRAFTER:
Ekonomiska trender, politiska förändringar, miljöförändringar

EKOLOGISKT FOTAVTRYCK

I takt med att människan konsumerar mer resurser ökar också mängden avfall. Konsumtionssamhället sätter press på naturen och det ekologiska fotavtrycket växer. Det leder till klimatförändringar, en minskad biologisk mångfald, internationella konflikter och en ökad global migration.

Teknologi utvecklar och möjliggör produktion och distribution av vatten och energi, men det kan leda till ett allt för stort beroende i det dagliga livet samt att samhället inte längre fungerar utan elektronik.

Den globala ekonomiska tillväxten leder till en minskning av fattigdom och svält. En växande medelklass ökar samtidigt trycket på världens ekosystem.

Det kommer ske en förändring i den globala maktfördelningen. Kina kommer genomgå en stor ekonomisk tillväxt och troligen bli starkare än västliga ekonomiska stormakter.

Mjuk makt (NGOs) kommer att bli viktigare och ha en större roll i den globala politiken.

Migrationen ökar både nationellt och internationellt. Den urbana befolkningen ökar också vilket resulterar i sociala och ekonomiska utmaningar.

En medvetenhet om de rådande klimatförändringarna finns. Trender som övergångsrörelser och hållbara boställningar uppkommer.

Det ekologiska fotavtrycket växer och orsakar en minskning av den biologiska mångfalden. Global hållbar matproduktion utmanas och begränsade naturtillgångar hotar mänskligheten.

Behov för en bättre koppling mellan produktion och konsumtion krävs. Transportdistanser måste också minskas.

MÖJLIGHETER för Skara

- FÖRNYBARA ENERGIKÄLLOR KAN GÖRA SKARA ENERGI-OBEROENDE
- ÖKAD EFFEKTIVITET I JORDBRUK TACK VARE UTVECKLING INOM TEKNOLOGIN
- ANTAL KVALITATIVA DISTANSUTBILDNINGAR ÖKAR OCH VILKET GÖR ATT FLER UNGDOMAR STANNAR I SKARA
- LOKALA NÄTVERK UTVECKLAS TACK VARE EN TEKNOLOGISK OCH INTERNETKOPPLAD UTVECKLING
- ÖKAD KVALITET AV UTBILDNING PÅ LOKAL NIVÅ
- ÖKAD MARKNAD FÖR LOKALT PRODUCERAD MAT
- UTVECKLING AV KOLLEKTIVTRAFIKEN OCH INFRASTRUKTUR FÖR CYKEL OCH GÅNG.
- UTVECKLA UTBILDNINGSSEKTORN FÖR LANDSBRUK
- SKAPA MER JOBB INOM JORDBRUK
- UTVECKLA POLITIK FÖR EN HÅLLBAR UTVECKLING
- BEFOLKNINGSTILLVÄXT
- SKAPA MEDVETENHET OM KLIMATFÖRÄNDRINGAR
- UTVECKLA GRÖNA STRUKTURER FÖR ATT KUNNA UPPLEVA OCH UPPSKATTA BIOLOGISK MÅNGFALD

HOT mot Skara

- ÅLDRADE BEFOLKNING GER STÖRRE BELASTNING PÅ SJUKVÅRDEN
- OBALANSERADE SKATTEINTÄKTER SOM ETT RESULTAT AV EN ÅLDRADE BEFOLKNING
- BEROENDE AV TEKNOLOGI OCH SOCIALA NÄTVERK
- EKOLOGISKA FOTAVTRYCKET ÖKAR OM INTE KOLLEKTIVTRAFIKEN ANVÄNDS
- ÖKAT GAP MELLAN RIKA OCH FATTIGA
- SEGREGERING
- BRIST PÅ BOSTÄDER
- FÅ JOBBMÖJLIGHETER FÖR UNGDOMAR
- UNGDOMAR FLYTTAR FÖR ATT STUDERA OCH ÅTERVÄNDER INTE
- MINSKAT JORDBRUK
- NEDBRYTNING AV EKOSYSTEM
- MATKRIS OM SKARA ÄR FÖR BEROENDE AV IMPORTVAROR

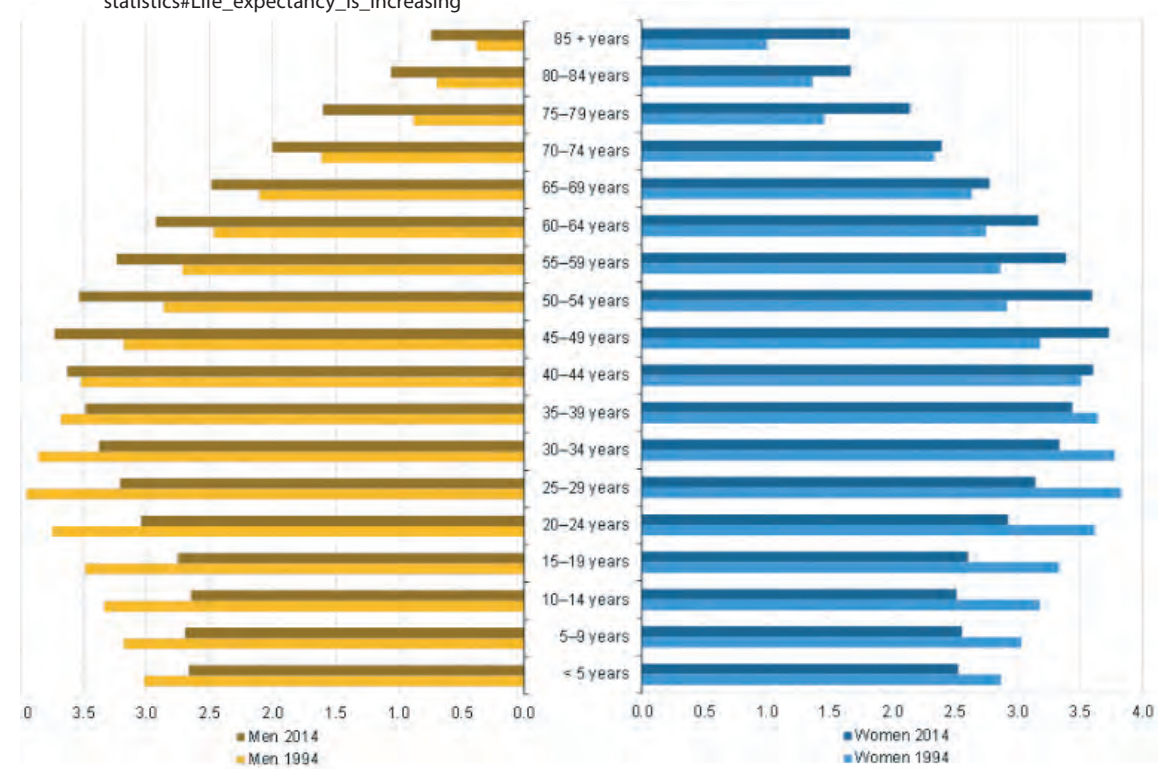

SKARA I ETT STÖRRE SAMMANHANG: EUROPA

Demografi

I alla EU:s medlemsländer blir befolkningen äldre vilket resulterar i en förändrad befolkningsammansättning. Medellivslängden ökar i alla medlemsländer samtidigt som vi får färre barn. Medellivslängden i EU är 80,6 år och varje kvinna föder i genomsnitt 1,55 barn (2,1 barn per kvinna är nödvändigt för att en stabil befolkningsutveckling ska vara möjlig). I framtiden kommer det vara fler äldre än unga i EU, förutsatt att det inte finns en nettoinvandring till EU. Nettoinvandring innebär att invandringen är större än utvandringen.

Source: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population_and_population_change_statistics, http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Mortality_and_life_expectancy_statisticsLife_expectancy_is_increasing

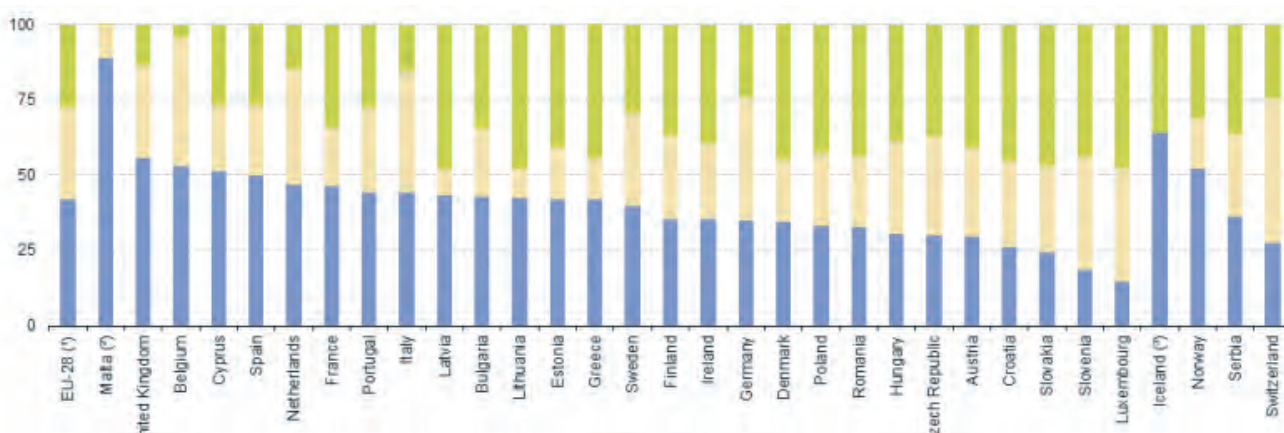

Befolkningspyramid Europa år 1994 och 2014

Urbanisering

Idag bor största delen av Europas befolkning i urbana områden vilket inkluderar städer, tätorter och förorter. År 2013 bodde cirka 42% av EU:s befolkning i städer, cirka 30% bodde i tätorter och förorten och cirka 28% bodde på landsbygden. Sammansättningen ser dock väldigt olika ut i olika länder. Till exempel bodde 89% av Maltas befolkning i städer. 47-48% av befolkningen i Lettland, Litauen, Luxemborg och Slovenien bodde på landsbygden.

Source: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Quality_of_life_by_degree_of_urbanisation

Uppldelning mellan landsbygd, tätorter och förorter och städer som visar en fördelningen av vart människor bor i de olika EU länderna.

Energiresurser

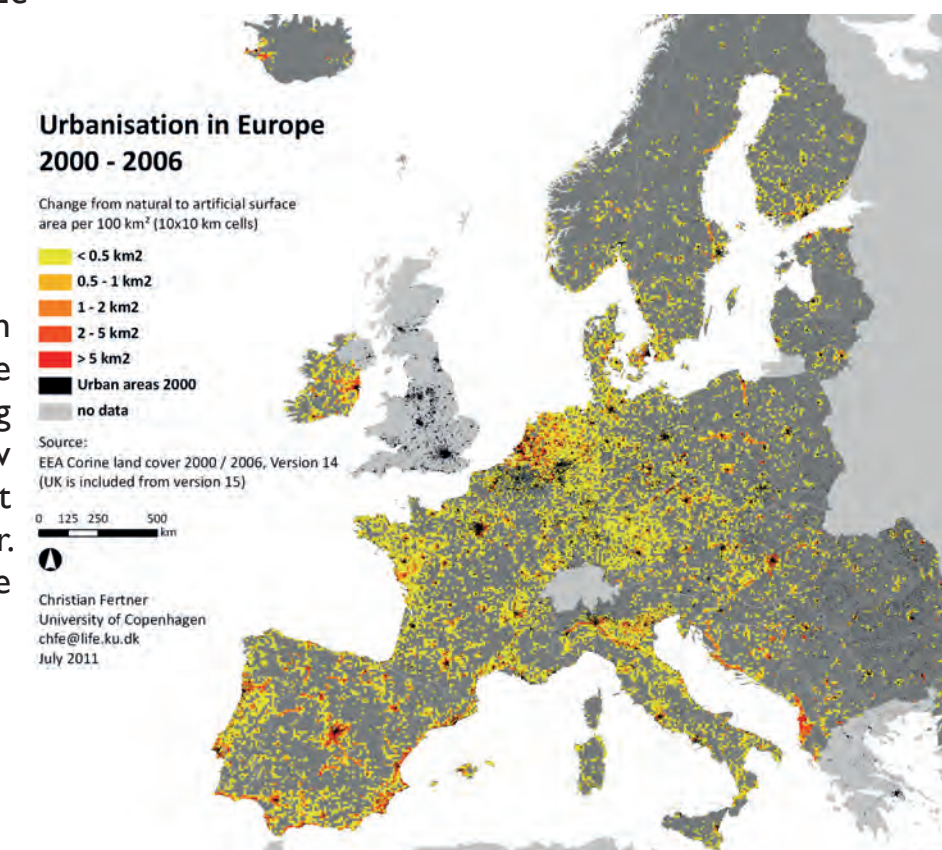
Trenderna de senaste tio åren visar att användningen av förnyelsebar energi har ökat i EU, de visar också att energi effektiviteten har förbättrats. Men om vi blickar framåt tjuo år kommer fossila bränslen fortfarande att dominera inom energiproduktionen.

Source: <http://www.eea.europa.eu/soer/taab-synthesis-report>

Markanvändning

Inom markanvändning är urbanisering den dominerande trenden. De senaste 10 åren har växande städer och transportsystem lett till fragmentering av viktig jordbruksmark. Nästan en tredjedel av Europas landskap är bebyggt av människor, vilket innebär en minskning av viktiga ekosystemfunktioner. Utvecklingen ser heller inte ut att ändras inom de närmsta 20 åren.

Source: <http://www.eea.europa.eu/soer/taab-synthesis-report>

Markanvändningen i Europa i och med urbanisering.

Migrationspolicy

EU har ett gemensamt system för att hantera asylsökande. Detta system syftar till att säkerställa att de flyktingar som kommer till EU:s medlemsländer är skyddade enligt de internationella lagar som behandlar flyktingar. EU har även skapat standarder och processer för hur behandling av både asylsökanden och flyktingar ska gå till inom unionen.

Source: <http://www.uio.se/eng/ipl/files/111585.pdf>

Miljöpolicy

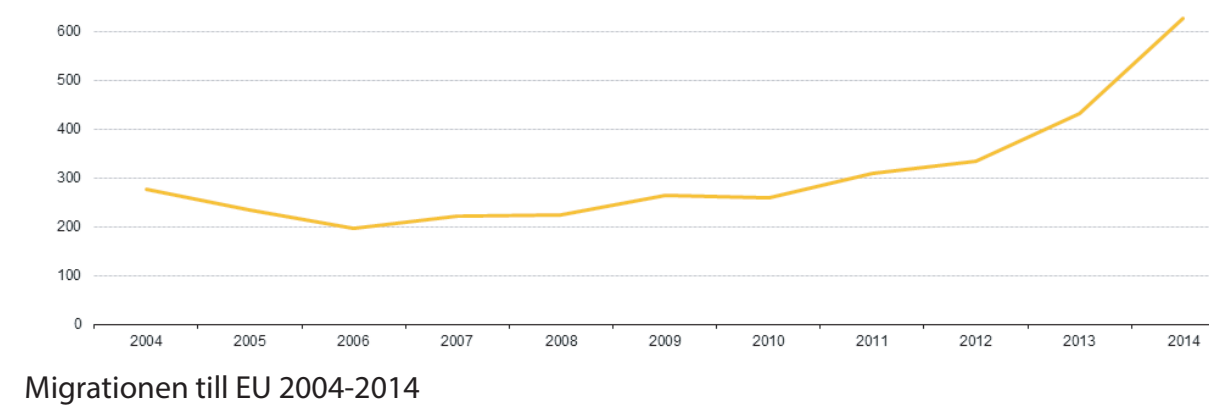
I arbetet med att främja en global hållbar utveckling har EU en nyckelroll. Miljöarbetet handlar bland annat om att främja grön ekonomi, skydda naturen och säkerställa en hälsosam livsmiljö för människor som bor i EU.

Source: <http://ec.europa.eu/environment/action-programme/>

Migration

I EU finns det största antalet internationella migranter i världen. Europa är en plats för migranter från länder utanför Europa såväl som ekonomiska migranter från EU:s egna medlemsländer. 2014 ansökte 625 920 personer från länder utanför EU om asyl i något av EU:s medlemsländer. 2013 var antalet asylsökande 431 000. Det innebär en ökning på nästan 195 000 asylsökningar på ett år.

Source: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Asylum_statistics

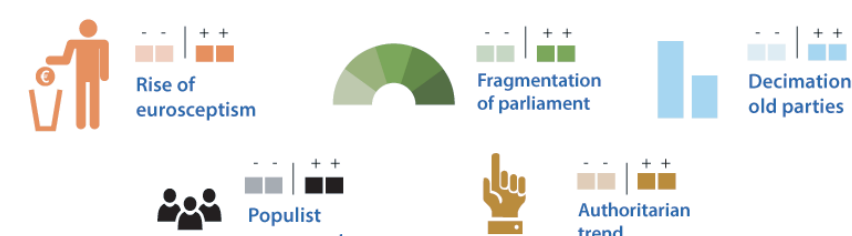

Migrationen till EU 2004-2014

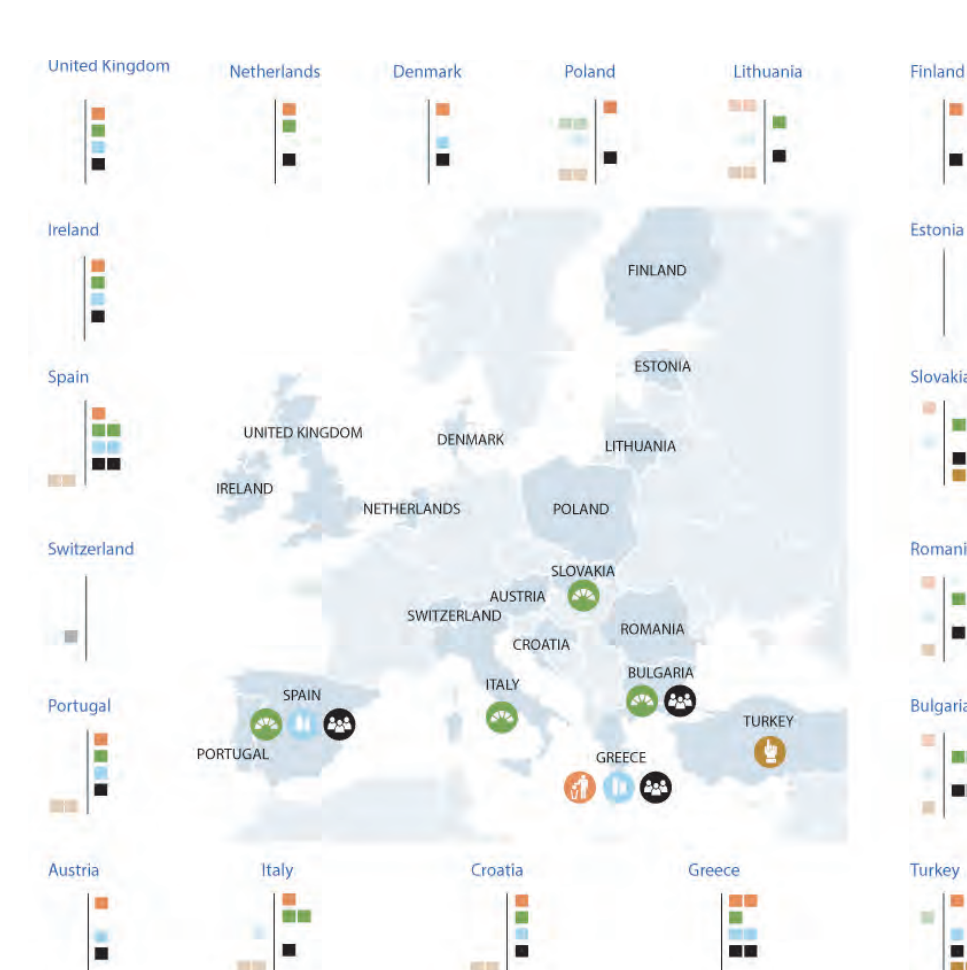
EU Skepticism

De politiska diskussioner och beslut som tas i EU stämmer inte alltid överens med varje enskilt lands politik. Den ekonomiska krisen och samarbetsproblemen inom EU har lett till att fler organisationer och grupper i Europa känner en ökad misstro och skepticism mot EU. Det ökade intresset för extremistpartier i Europa utgör ett stort hot mot EU och unionens gemensamma politik och mål.

Source: <http://legalsurrection.com/2014/12/could-greece-set-off-a-euro-crisis-in-2015/>

Karta som visar politiska trender i Europa.

POLITIK

EKONOMI

SAMHÄLLE

MILJÖ

TEKNOLOGI

Förnyelsebar energi

2020 kommer troligen 20 % av EU:s energiförbrukning utgöras av förnyelsebara källor och inom transportsektorn kommer denna siffra vara 10 %. Detta innebär att EU:s mål för förnyelsebar energi troligen kommer uppnås.

Source: <http://ec.europa.eu/transport/media/publications/doc/trends-to-2050-update-2013.pdf>

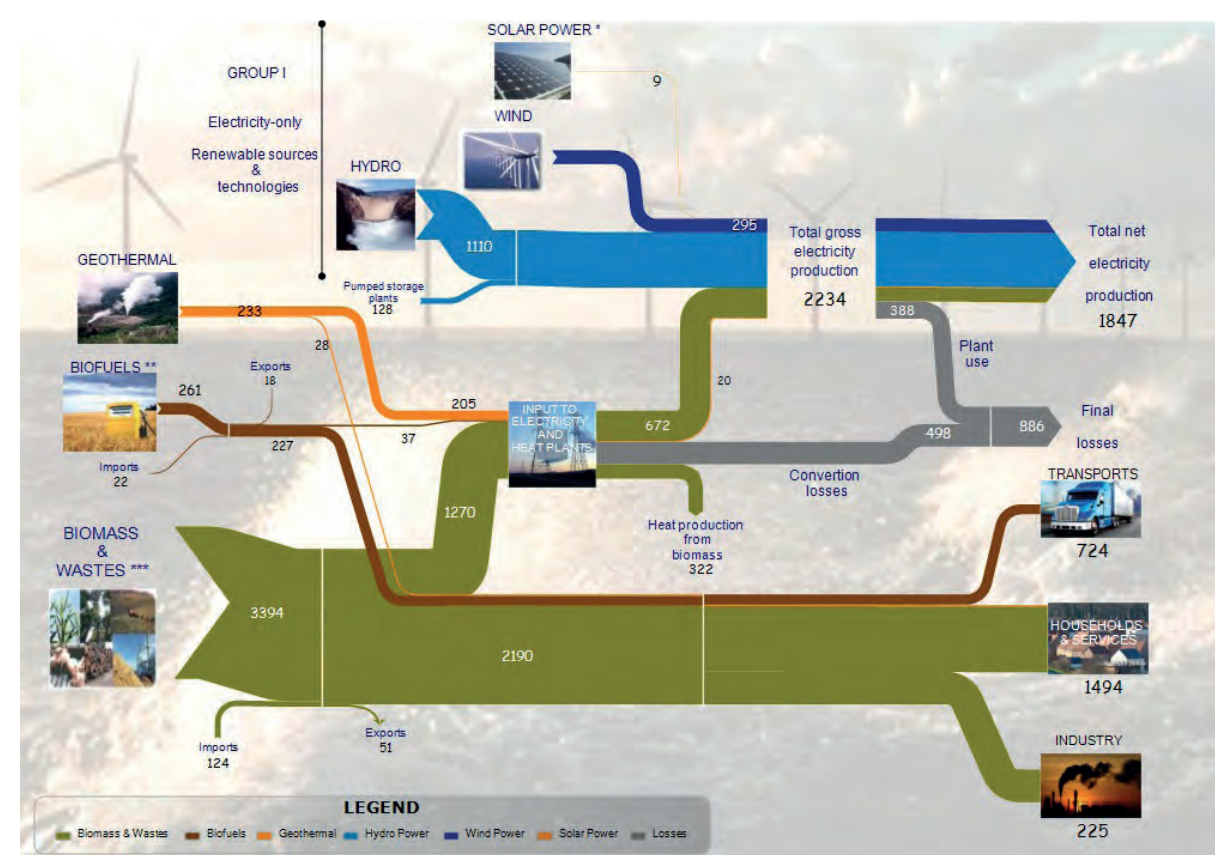

Diagram över energiproduktion och energikonsumtion i Europa.

Den ekonomiska krisen

Effekterna av den ekonomiska krisen är fortfarande kännbara i Europa med en generell försiktighet mot att starta nya företag och/eller investera i redan befintliga företag. Marknaden är fortfarande ostabil vilket skapar problem med en hög arbetslöshet och en krympande marknad.

Source: <http://legalsurrection.com/2014/12/could-greece-set-off-a-euro-crisis-in-2015/>

Instabil eurozon

De åtsravningsåtgärder som införts av EMU påverkar medlemsländernas ekonomier vilket i sin tur har skapat en stor spricka i den europeiska marknaden. En del länder upplever inte längre eurosamarbetet som något positivt och överväger därför att lämna samarbetet och euron helt.

Source: <http://legalsurrection.com/2014/12/could-greece-set-off-a-euro-crisis-in-2015/>

Handel

Inom ekonomisektorn har USA tidigare varit EU:s viktigaste handelspartner. Detta har dock förändrats en del de senaste åren. Asien och framför allt Kina tillsammans med USA är idag de viktigaste handelspartnerna, men i framtiden kommer dock utbytet med Kina bli ännu viktigare.

Source: <http://www.transform-network.net/en/yearbook/journal-032008/news/detail/Journal/the-welfare-state-the-european-union-and-the-future.html>

Teknisk utveckling

Teknologin har de senaste åren haft stor påverkan på trenderna inom energisektorn. Den tekniska utvecklingen kommer spela en mycket viktig roll inom trenderna för energiefterfrågan, särskilt i framtiden. Balans mellan teknologi, innovation och konsumtion är nödvändig för att skapa ett hållbart samhälle.

Source: <http://ec.europa.eu/transport/media/publications/doc/trends-to-2050-update-2013.pdf>

• Vanlig teknologi

• Utvecklad teknologi

• Avancerad teknologi

Bioteknologi

30 miljoner patienter i Europa har redan fått ta del av teknikutvecklingen inom hälsa- och sjukvård. Utvecklingen inom detta område kommer i framtiden innebära fler innovativa behandlingar av flera sjukdomar. Inom jordbruk och havsodling har dessutom utvecklingen inom bioteknik förbättrat djurfodret samt möjliggjort för en mer effektiv framställning av mat.

Source: http://ec.europa.eu/growth/sectors/biotechnology/index_en.htm
<http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-biotechnology-in-europe-cover/FILE/EY-biotechnology-in-europe.pdf>

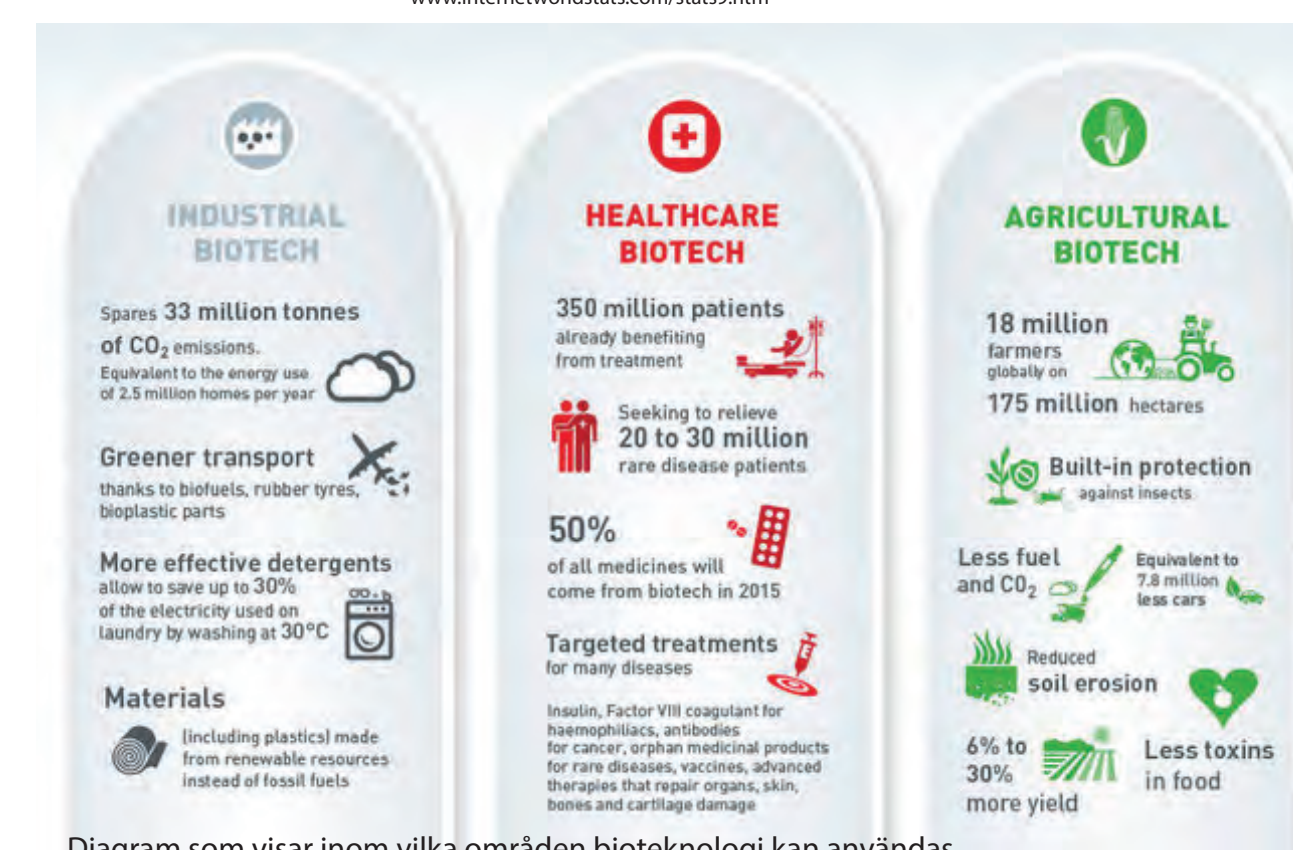
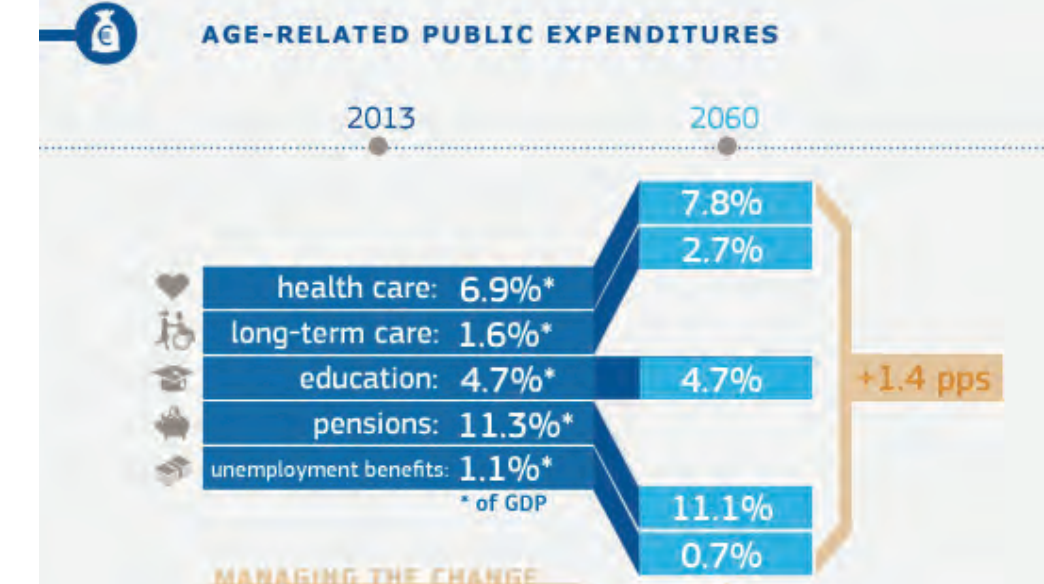

Diagram som visar inom vilka områden bioteknologi kan användas.

Välfärdsstaten

EU har utvecklat gemensamma policies för att kombinera ekonomisk tillväxt, hög levnadsstandard och goda arbetsförhållanden. I flera länder har regeringen även tagit ansvar för medborgarnas pension, barnomsorg, sjukvård och inkomstförsäkring vid arbetslöshet. På grund av höga kostnader, sjunkande födelsetal och en äldrande befolkning riskerar välfärdsstaten att bli svagare.

Source: http://ec.europa.eu/economy_finance/graphs/2015-05-12_ageing_report_en.htm

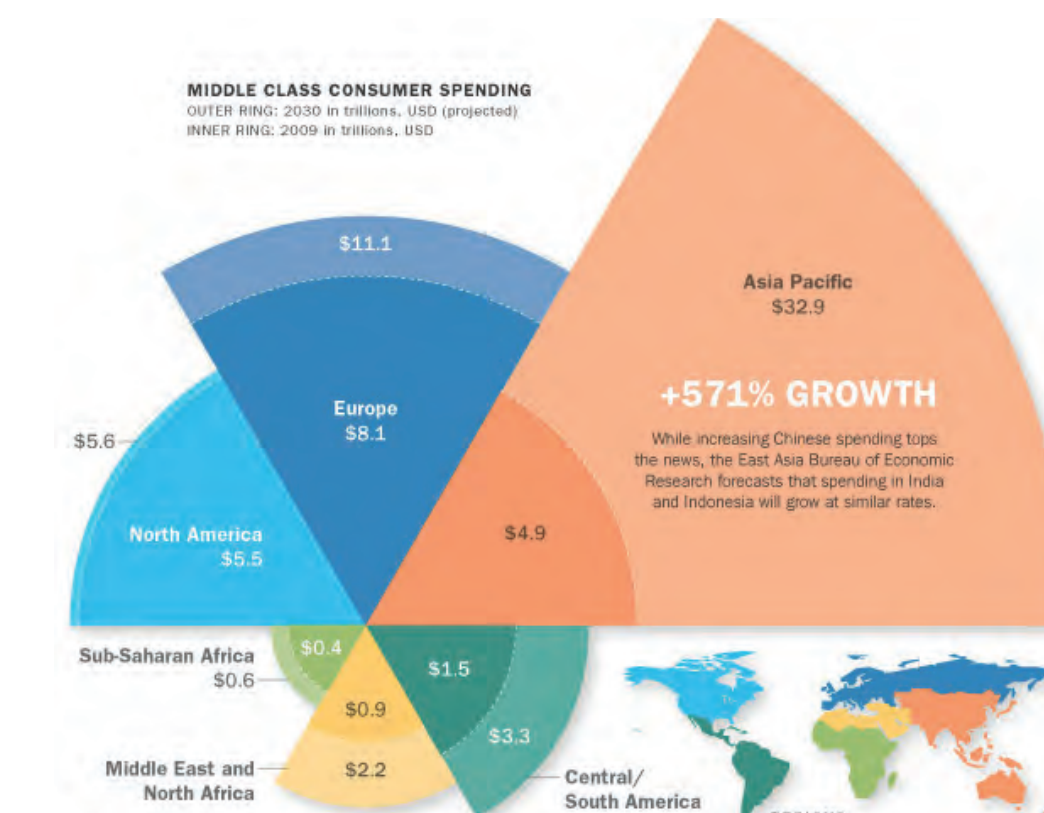

Prognos över hur fördelningen av skattepengar kommer se ut 2060 i Europa

Global medelklass

En ökad medelklass bidrar till att fler människor har större konsumtionsmakt, bättre tillgång till information och en större rörelsefrihet. För att en ökad medelklass ska vara möjlig krävs en ständig ekonomisk tillväxt. Andelen människor som tillhör medelklassen skiljer sig dock mycket mellan olika länder i världen.

Source: <http://www.transform-network.net/en/yearbook/journal-032008/news/detail/Journal/the-welfare-state-the-european-union-and-the-future.html>

Graf över medelklassens konsumtion beräknat på miljarder amerikanska dollar. Den inre cirkel motsvarar år 2009 och yttre cirkel en prognos för år 2030.

Tillgång till internet

2013 ökade andelen personer som hade tillgång till internetuppkoppling i Europa och andelen ökar fortfarande. Snabb och tillförlitlig internetuppkoppling möjliggör för internationella kommunikationer, företag, utbildningar och informationsutbyte.

Source: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/about-open-internet> <http://www.internetworldstats.com/stats9.htm>

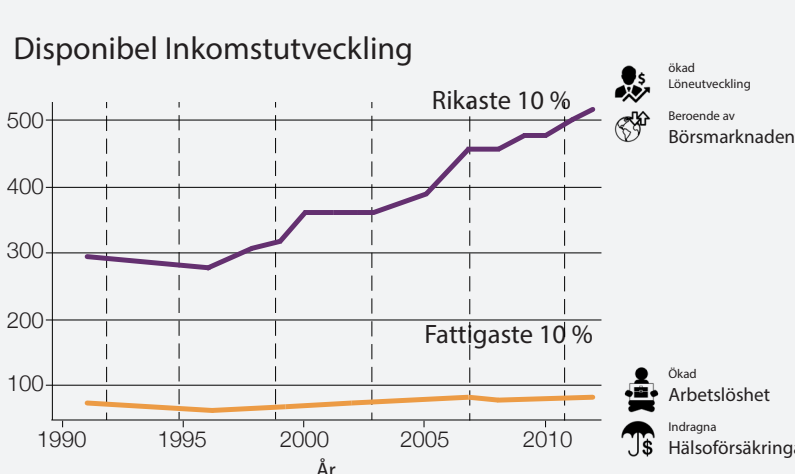
DET STÖRRE SAMMANHANGET Sverige

Trender och Drivkrafter

KLYFTAN I Sysselsättning och Inkomst

Jämfört med andra länder är klyftan mellan rika och fattiga i Sverige relativt låg, men också en av det snabbast växande. Trenden har pågått sedan 80-talet då den centrala löneförhandlingen luckrades upp. Sedan dess har akademiskt utbildade ökat kraftigt och med det skillnaden i löneutvecklingen mellan olika yrkesgrupper.

Sysselsättningsutvecklingen har uppvisat mycket stora variationer mellan olika grupper. Den negativa utvecklingen är särskilt stark bland lågutbildade män och speciellt kvinnor. Den negativa sysselsättningsutvecklingen för lågutbildade har antagligen många orsaker, däribland växande "mismatch" mellan jobbens utbildningskrav och de arbetssökandes kvalifikationer.

Medelinkomst per person Kr/mån

MEDVETENHET Om Miljöfrågor och Hållbarhet

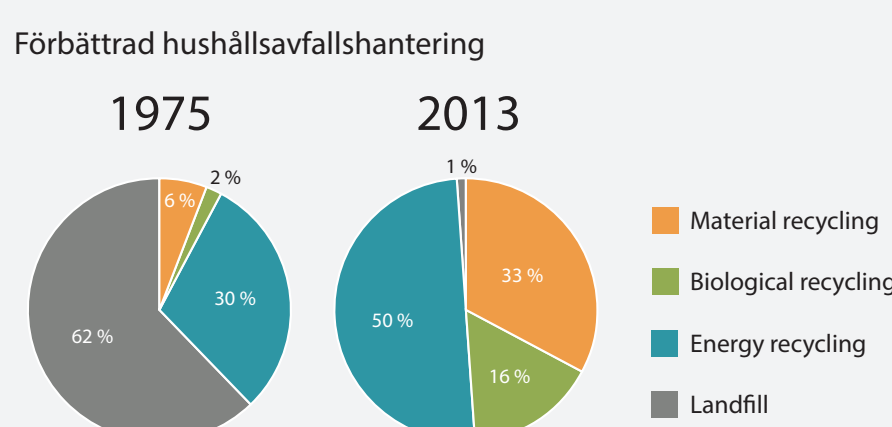
Svenskarnas attityder till klimatförändringen

- Det oroade svenskarna mest 2013
- Miljöförstöring (42%)
  - Organiserad brottslighet (41%)
  - Stor arbetslöshet (41%)
  - Förändringar i jordens klimat (40%)
  - Försämrade havsmiljö (39%) (Supermiljöbloggen.se)

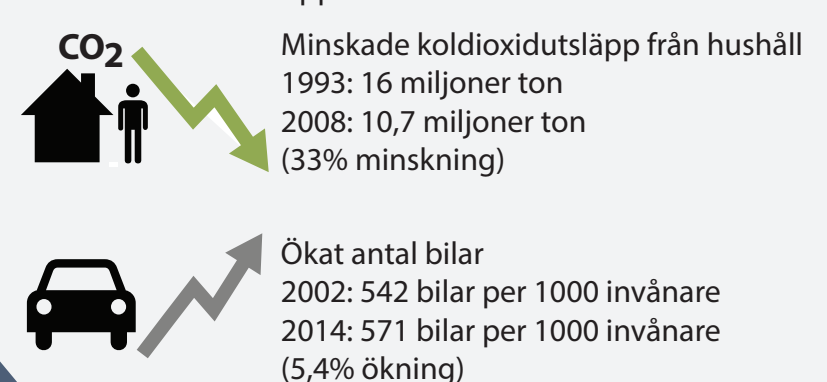

Ungefär 8 av 10 svenskar är positivt inställda till extra skatter och avgifter på varor och tjänster som orsakar stora klimatpåverkande utsläpp. (Naturvårdsverket)

Vad gör vi åt det?
Miljöproblem och klimatförändringar är viktiga frågor för både vanliga medborgare och politiker. Men de faktiska trenderna avseende miljön indikerar inte på en tydlig bild av framtiden när det gäller begränsning av klimatförändringar och miljöproblem.

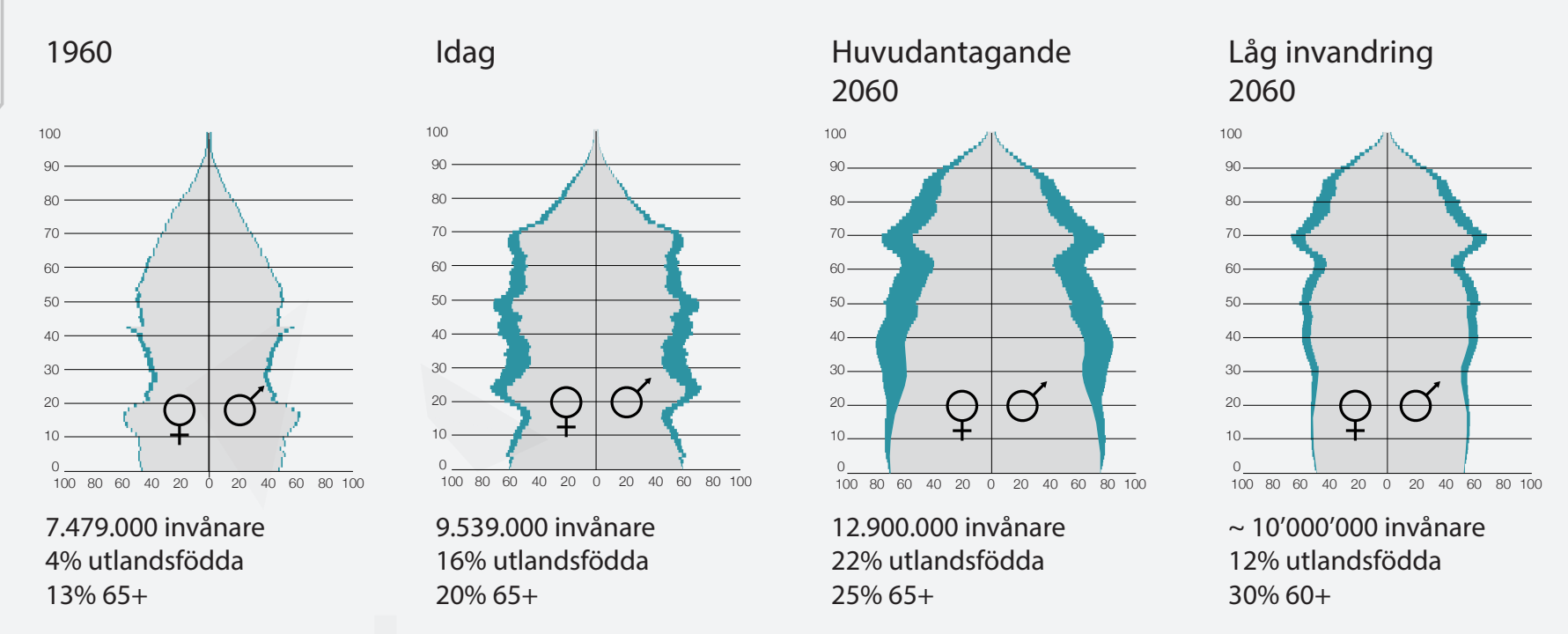

Sveriges ekologiska fotavtryck har ökat under de senaste åren och Sverige har nu det 10:e största ekologiska fotavtrycket i världen enligt Världsnaturfonden (WWF). Av Sveriges 16 nationella miljökvalitetsmål, beräknas endast ett av dem nås fram till 2020 (Miljömåls.se). Däremot kan vi se vissa positiva trender, såsom Sveriges förbättrade hantering av hushållsavfall och hushållens minskade utsläpp av koldioxid.

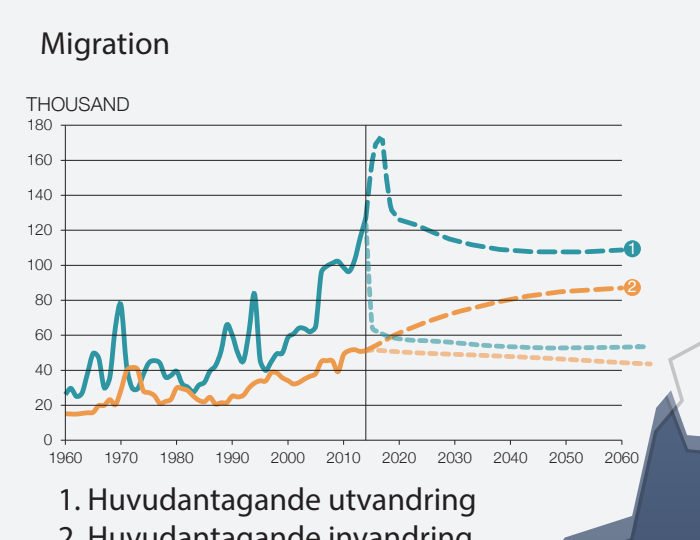

DEMOGRAFI Föräldrande Befolkning och Invandring

Att förutse framtidens befolkningsstruktur är svårt. Både fruktsamhet och dödlighet har stor inverkan på befolkningsutvecklingen samtidigt som invandring har fått en stor betydelse den senaste tiden. Därför presenterar vi två varianter av SCBs prognoser för framtiden.

Top 5 länder för in- och utvandring

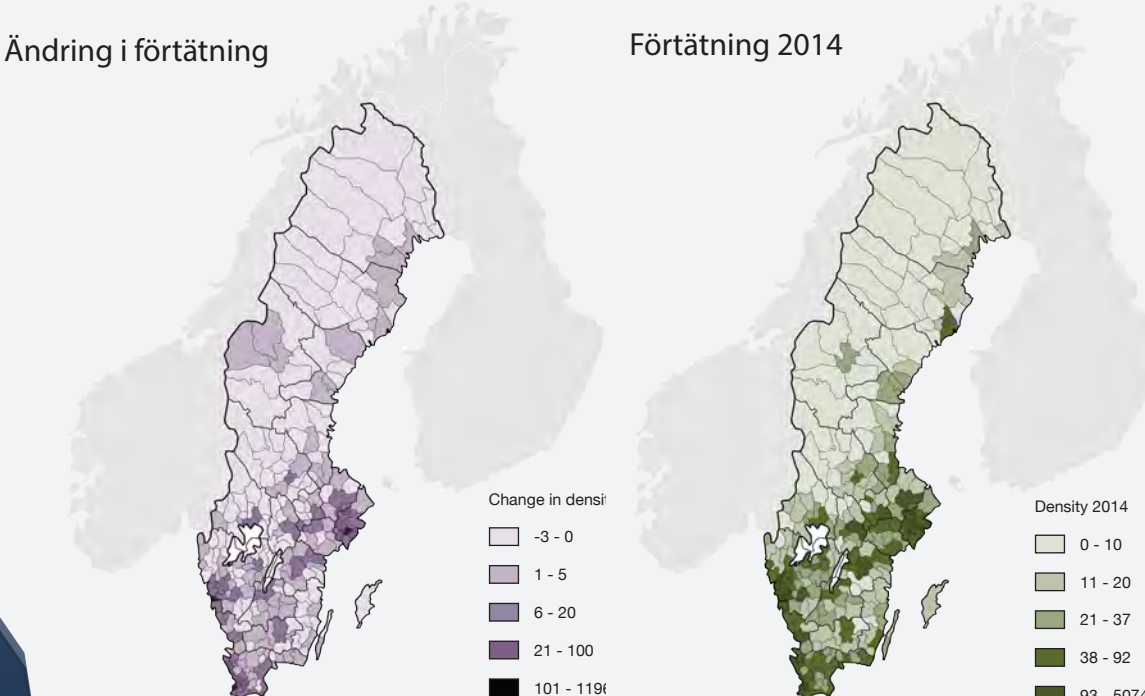

URBANISERING Migration och Infrastruktur

- 1800s: 9% av befolkningen bodde i stadsområden, landet var i stort sett jordbruk.
- 1900s: 25% av befolkningen bodde i städer och tätorter, i och med industrialismen.
- 2015: 85% av befolkningen bor i stadsområden.

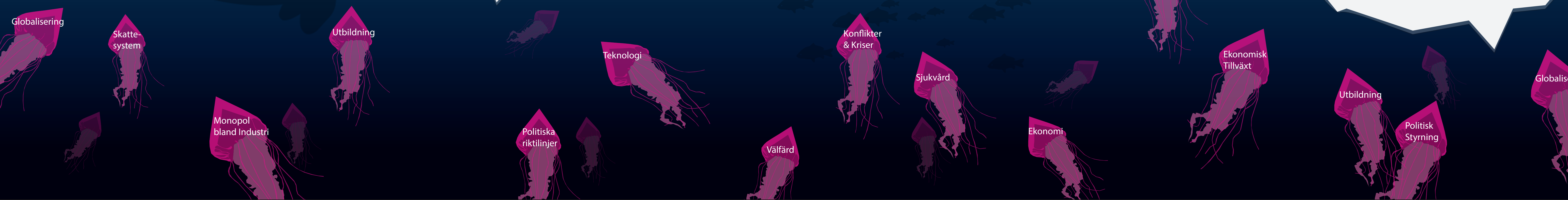
Migranter är främst unga vuxna i två kategorier: unga och familjer med små barn.

Ändring av migrationstrenden
Migration efter 1980 har skett i mindre städer, universitetsstäder för att så småningom nå metropolerna Stockholm, Göteborg och Malmö. Processerna bakom urban tillväxt har nu förändrats och leder inte längre till att befolkningen på landsbygden krymper. Under de senaste åren har det nästan varit lika många människor som flyttat från landsbygden till städerna som de som återvänder till landsbygdsområden från stadsområdena. Netto migration från landsbygden till städerna var därför marginell. Stora städer med över 100 000 invånare lockar inte den största migrationen utan det är snarare närliggande städer till landsbygden. Stora städer växer genom ökade födelse-talen i stadsområden och genom invandring.

Är 2014 hade 11 kommuner i Sverige en befolkningstäthet över 1000 invånare per kvadratkilometer. Förutom Göteborg och Malmö låg alla dessa kommuner i Stockholmsregionen. 115 kommuner hade en befolkningstäthet på mindre än 20 personer per kvadratkilometer.

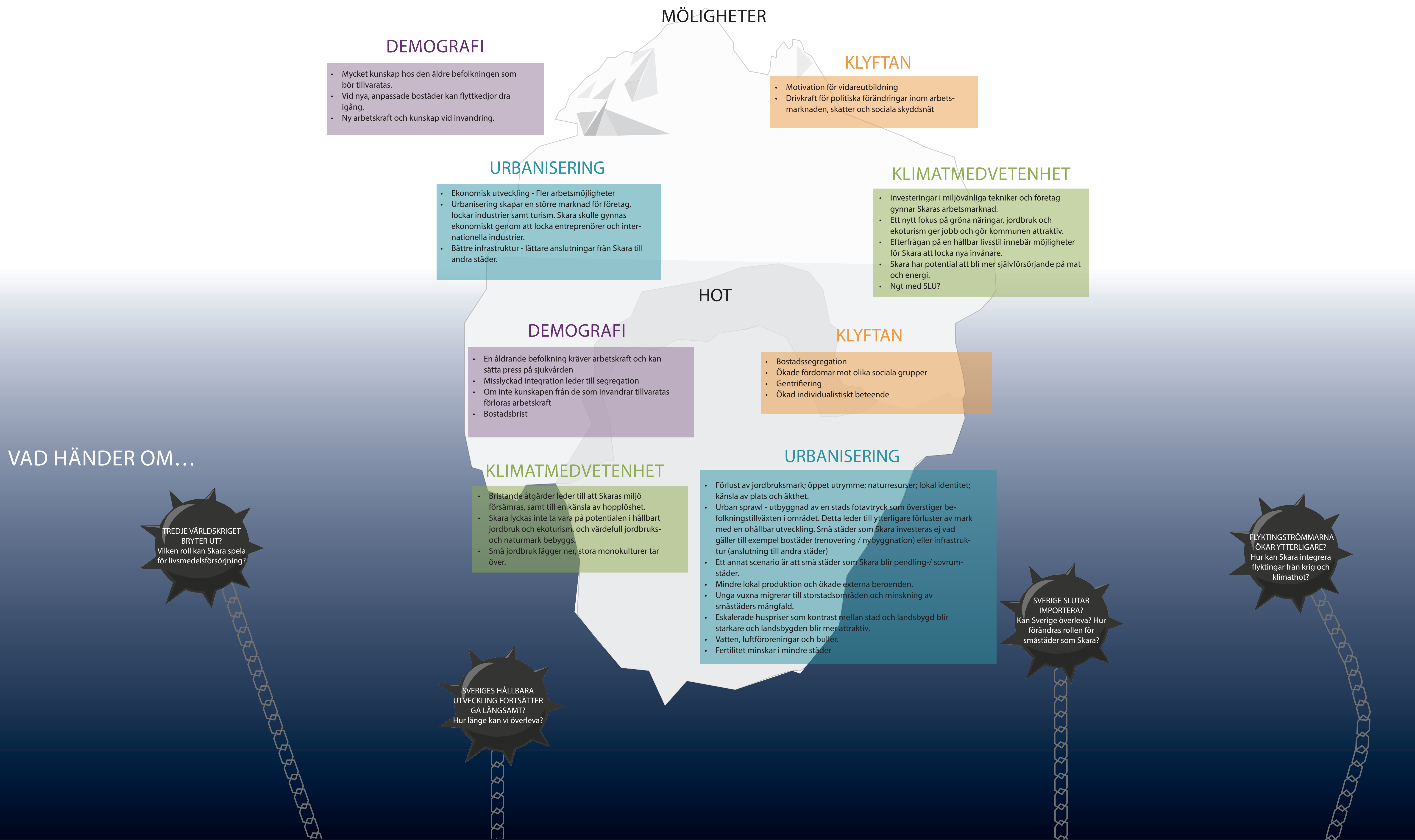
Drivkrafter...

DET STÖRRE SAMMANHANGET Sverige

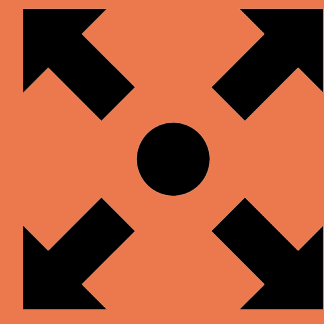
Möjligheter & Hot i relation till Skara

Regional expansion

Det sker en märkbar förstoring av pendlingsregionerna i Västra Götaland. När pendling och transporter blir snabbare ökar det möjliga pendlingsavståndet. Det ger städer med starka arbetsmarknader och många jobb en fördel. Omkringliggande orter får oftast en ökande nattetidsbefolkning, där en större del av invånarna jobbar på annan ort än sin hemkommun.

Källa: Västra Götalandsregionen (2015) Fakta västra götaland

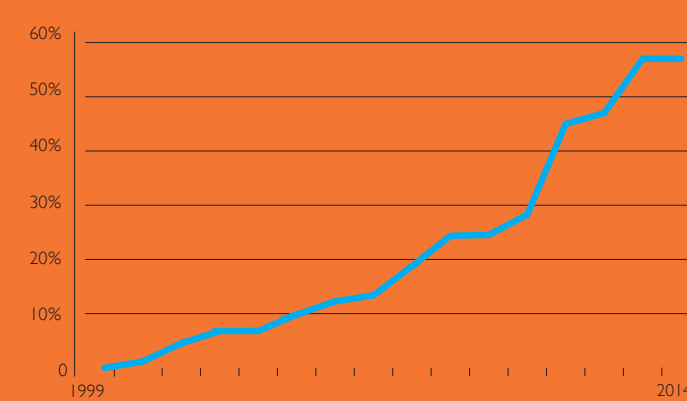
Ökat kollektivt resande

Kollektivtrafiksektorn i Västra Götaland växer. Mellan 1999 och 2014 ökade resandet med 57 procent, och ingenting tyder på att vikten av god kollektivtrafik minskar.

Ökningen under senaste åren är framförallt koncentrerad till städerna; Göteborg hade en ökning av kollektivtrafikresorna på 8% under 2014, medan andra regioner i Västra Götaland inte såg någon ökning

Källor: Västra Götalandsregionen (2014) 2014 års uppföljning av trafikförsörjningsprogrammet
Västra Götalandsregionen (2015) Fakta västra götaland

Ökning av resande (%) mellan 1999 och 2014

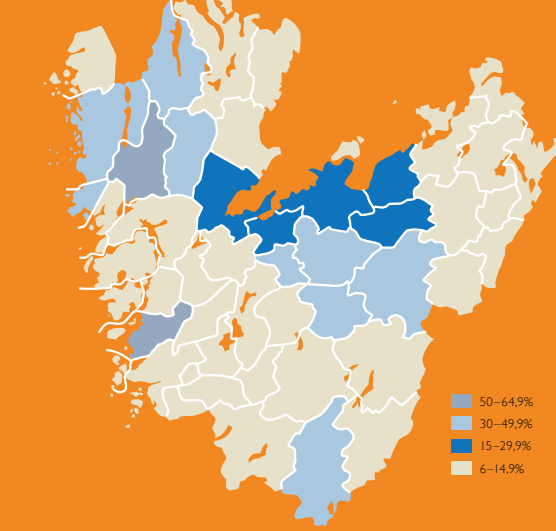

Digitalisering

Digitaliseringen av samhället sker kontinuerligt och konstant. Fler och fler tjänster och konversationer sköts över internet eller andra digitala plattformar. I Västra Götaland hade 2014 så gott som alla tillgång till internet genom en 4G-uppkoppling, men på många platser utanför tätorterna är tillgången till snabbare internet än så väldigt begränsad.

	Fiber	4G	30 Mb/s	100 Mb/s
Västra Götaland	48%	100%	77%	52%
Sverige	54%	99,7%	76%	58%

Andel av befolkningen som har tillgång till snabbare internet än 100Mb/s

Källa: Västra Götalandsregionen (2015) Fakta Västra Götaland

Ökning av upplevelsebaserad turism

Den kulturella sektorn blir allt viktigare och Västra Götaland marknadsför sig själv som en kultur- och eventregion. Västra Götaland har en av landets största kulturbudgetar, mätt både i kronor och kronor per invånare.

Kommunerna i Västra Götaland investerade i snitt 1089 kr per invånare på kultur 2014. Detta är lite lägre än det nationella snittet som är 1144 kr. Vara kommun spenderade mest, medan Bollebygd spenderade minst.

Källa: Västra Götalandsregionen (2015) Fakta Västra Götaland

Ökat intresse för miljö och odling

67% av Västra Götalands invånare vill ha energi från solceller, och 68% av dem är villiga att betala upp till 200 kronor mer i månaden för grön el.

25% av invånarna i Västra Götaland kan tänka sig att ägna sig åt självhushållning, med odling och djurhållning, i framtiden.

47% av Västra Götalands invånare tror att stadssodling, balkongodling och odling på innergårdar kommer att öka framöver.

Källa: Trendrapporten (2014) Svensk fastighetsförmedling

67%

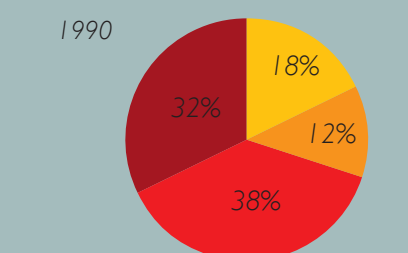
25%

47%

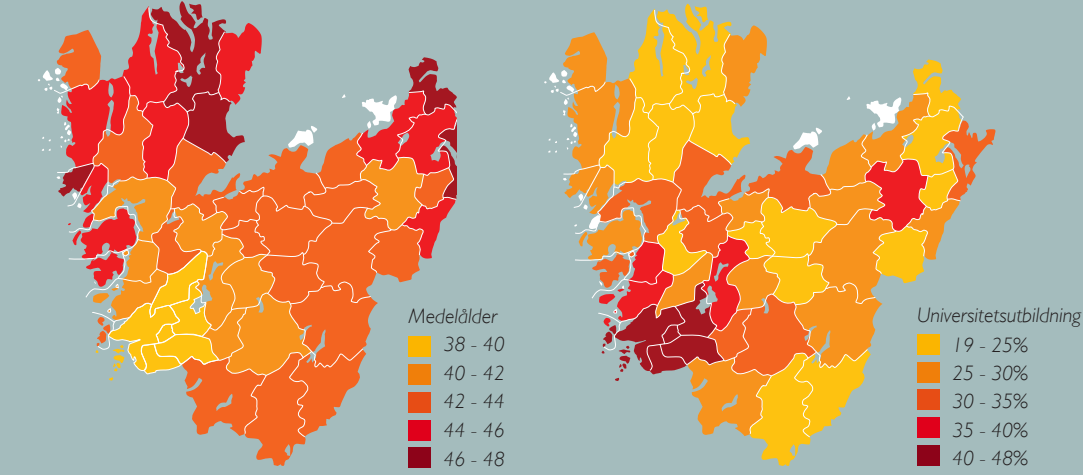
Distribution av befolkningen

Tendensen är att populationen i små tätorter långt från Göteborg minskar, medan befolkningen ökar i de större städerna nära Göteborg, delvis eftersom människor flyttar från mindre till större orter. Den största orsaken till detta är dock immigration och större födseltal än dödstal. Befolkningen är också äldre i mindre tätorter än i större städer. Universitetsutbildning är å andra sidan vanligare i större städer än i mindre samhällen.

Befolkningsdistribution

Medelålder och andel med universitetsutbildning

Källor: Svensk Fastighetsförmedling (2014) Trendrapport Demografi och flyttmönster i Västra Götaland 1990-2012

Ekologisk Odling

Västra Götaland är en region med en stor jordbruksareal. Ca 22% av denna areal används för ekologisk odling. Denna andel är lite högre än snittet i Sverige för land som används för ekologisk odling vilket ligger på ca 17%. Ett viktigt ändamål med ekologisk odling är att öka den biologiska mångfalden på jordbruksmarken och dess omgivning.

Källa: Västra Götalandsregionen (2015) Fakta Västra Götalandsregionen
Jordbruksverket (2015) Kapitel 11 2015

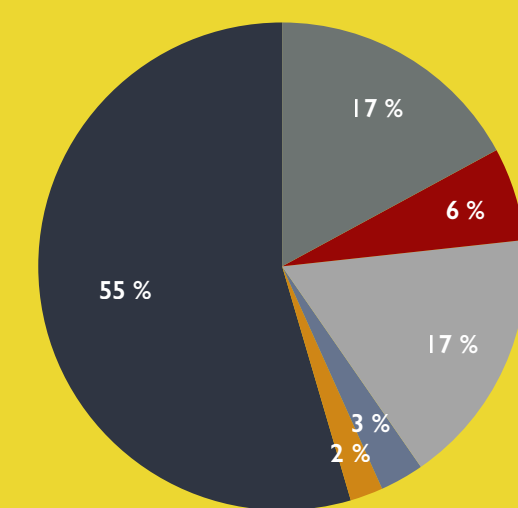
Ökning av biogas produktion

Västra Götaland har upplevt stadig ökning de senaste åren av produktion och användning av biogas. Biogas sänker utsläppen av fossila växthusgaser med upp till 90% jämfört med diesel. Gödsel och avfall används i biogas produktionen för att tillverka fordonsbränsle som bidrar till att koldioxidutsläppen minskar.

Källa: Energimyndigheten (2015) Statistiskrapport 2015
Västra Götalandsregionen (2015) Fakta Västra Götaland

Antal biogasanläggningar i procent av det totala nationella antalet (2014)

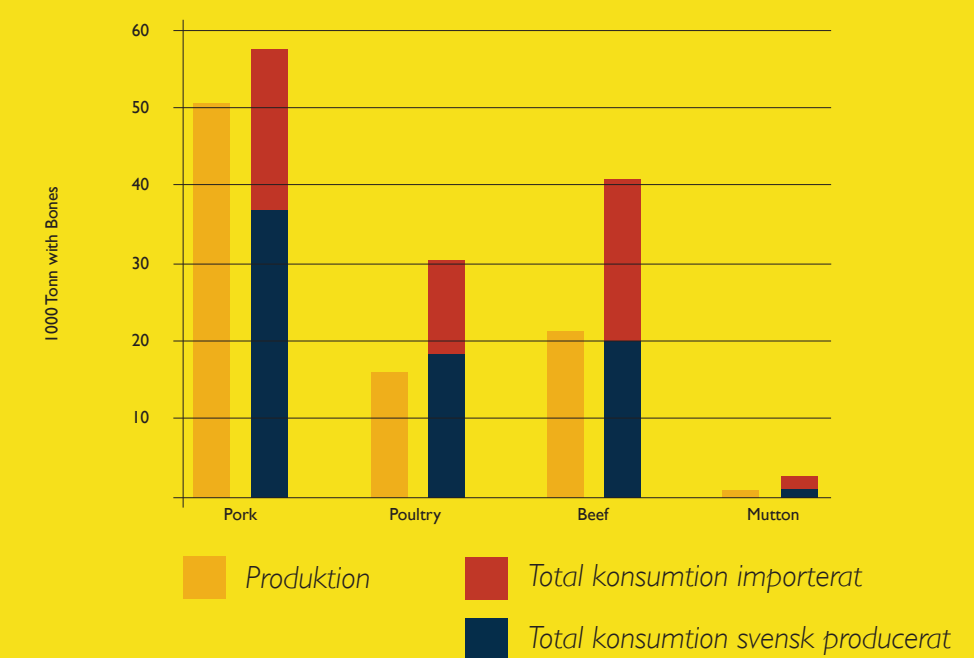

Köttkonsumtion och produktionshöjning

Sverige var mer eller mindre självförsörjande när det kommer till köttkonsumtion år 1990 men sen dess har den årliga konsumtionen av kött per person ökat med 42%.

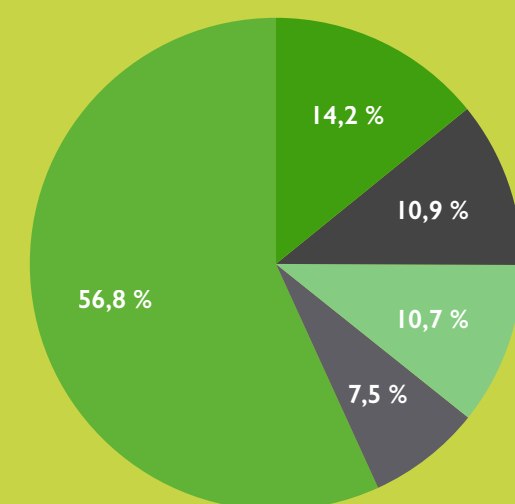
Köttförbrukningen i Västra Götaland beräknas vara 17% av den totala konsumtionen eftersom 17% av Sveriges befolkning bor i regionen. Importen av kött i Västra Götaland beräknas vara den samma som i resten av Sverige. Köttproduktionen i Västra Götaland möter inte efterfrågan av någon typ av kött (88% fläsk, 53% höns, 52% bifv and 29% fårkött).

Källa: SIK (2014) Produktion och konsumtion av kött i Sverige och Västra Götaland med en internationell utblick

Ökad produktion av förnybar energi

Förnybar energi är en prioritet i regionen. Västra Götaland producerar mest vindkraft av Sveriges alla län. 2014 fanns det 550 vindkraftverk i länet, en fördubbling sedan 2008.

Källa: Energimyndigheten (2014) Vindkraftsstatistik 2014

Höjning av vatten-nivåer

Västra Götaland är ett utav länen som beräknas drabbas värst av kraftiga regn och översvämningsrisker. Vätern riskerar att svämma över och därmed påverka stad och land runt omkring.

Vattennivåerna höjs då vattnet expanderar till följd av det varmare klimatet. Globalt sett är nivåerna beräknade att stiga en meter. Området i Västra Götaland som är mest utsatt är det omkring Vätern. Risken för översvämmning finns i området. Detta beror främst på att vi i framtiden kommer få allt fler rikliga regn. De lägsta vattennivåerna riskerar att bli ännu lägre då vatten avdunstar i det varma klimatet.

Källor: SMHI, <http://www.lansstyrelsen.se/vastragotaland/Svl/miljo-och-klimat/klimat-och-energi/Klimatanpassning/Pages/Stigande-vatten-i-samhallsplaneringen.aspx>

Varmare klimat

Vid slutet av seklet kommer temperaturen i länet ha ökat med 4-6 grader. Förutsättningarna för regionens mest värdefulla natur kommer försämrats. Det kommer bli fler värmeböljor och rikliga regn men lantbruket kommer gynnas av det varmare klimatet.

Enligt SMHI kommer länets medeltemperatur öka med 4-6° C vid seklets slut. Det varma klimatet kommer minska snöperioden med en hel månad redan vid 2050. De skadliga värmeböljorna blir allt fler medan de rikliga regnen orsakar skada i staden.

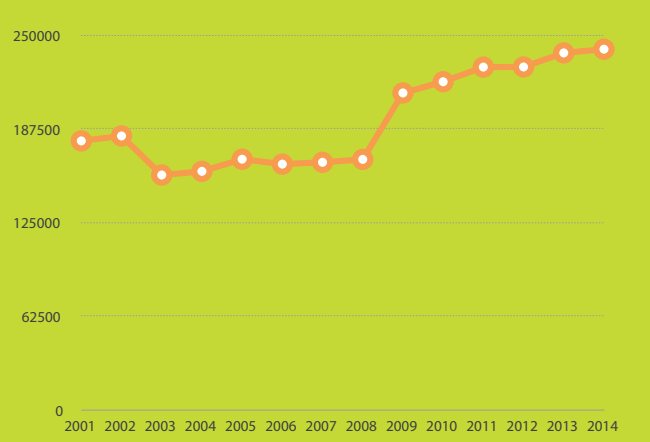
Källor: SMHI, <http://www.lansstyrelsen.se/vastragotaland/Svl/miljo-och-klimat/klimat-och-energi/Klimatanpassning/Pages/vastra-gotaland-i-ett-forandrat-klimat.aspx>

Naturskydd

13% av Sveriges nationalparker, naturskyddsområden och naturreservat ligger i Västra Götaland. Mellan åren 2001-2010 ökade naturskyddet med 34% i länet. Under samma period ökade det med 13% sammanlagt i hela Sverige.

Ökning av naturvård 2001-2014 (Total yta i hektar)

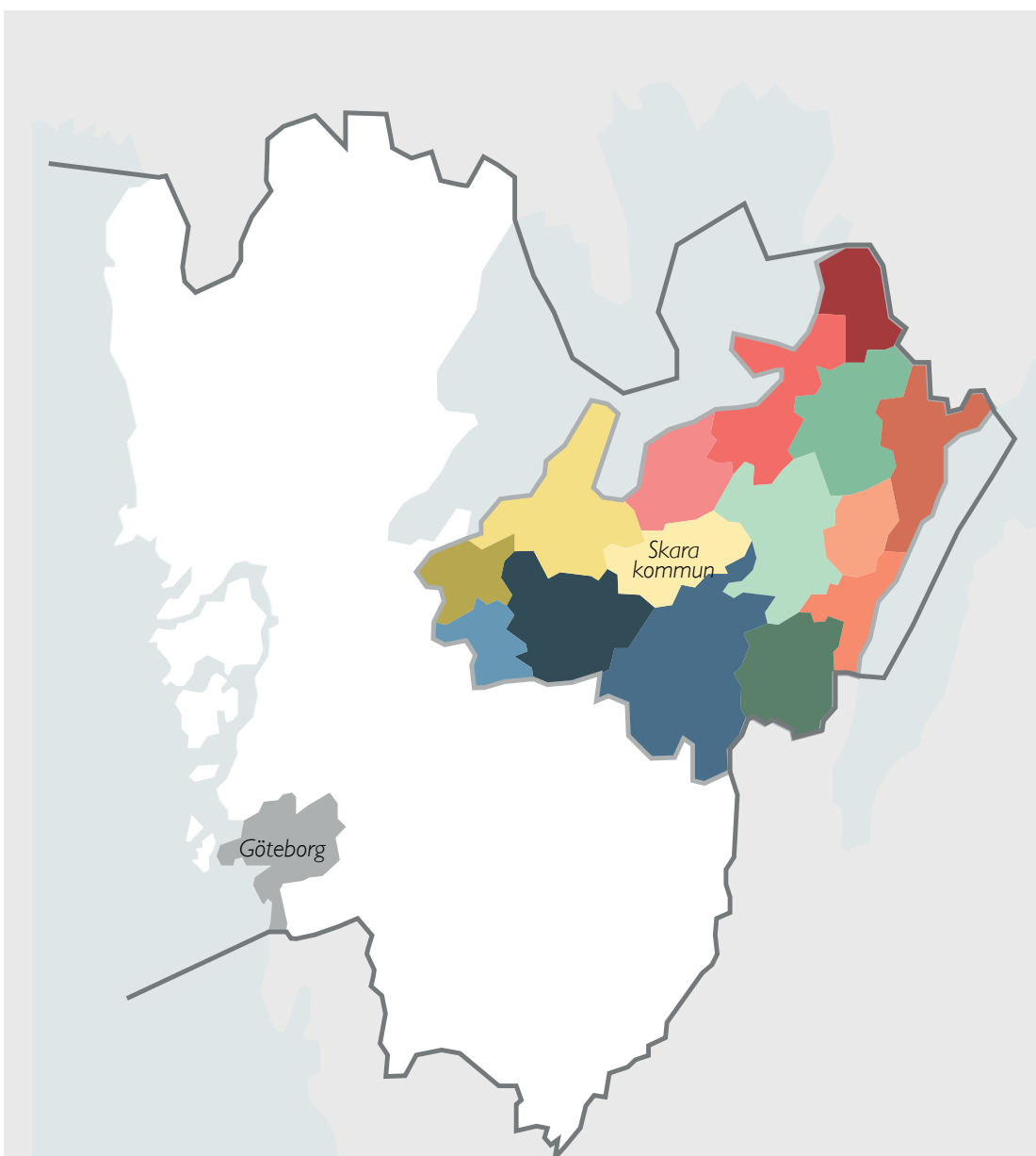

Källor: Regionfakta (2015) <http://www.regionfakta.com/Vastra-Gotalands-lan/Miljo/Naturskyddade-omraden/>

SKARA I ETT STÖRRE SAMMANHANG

SKARABORG

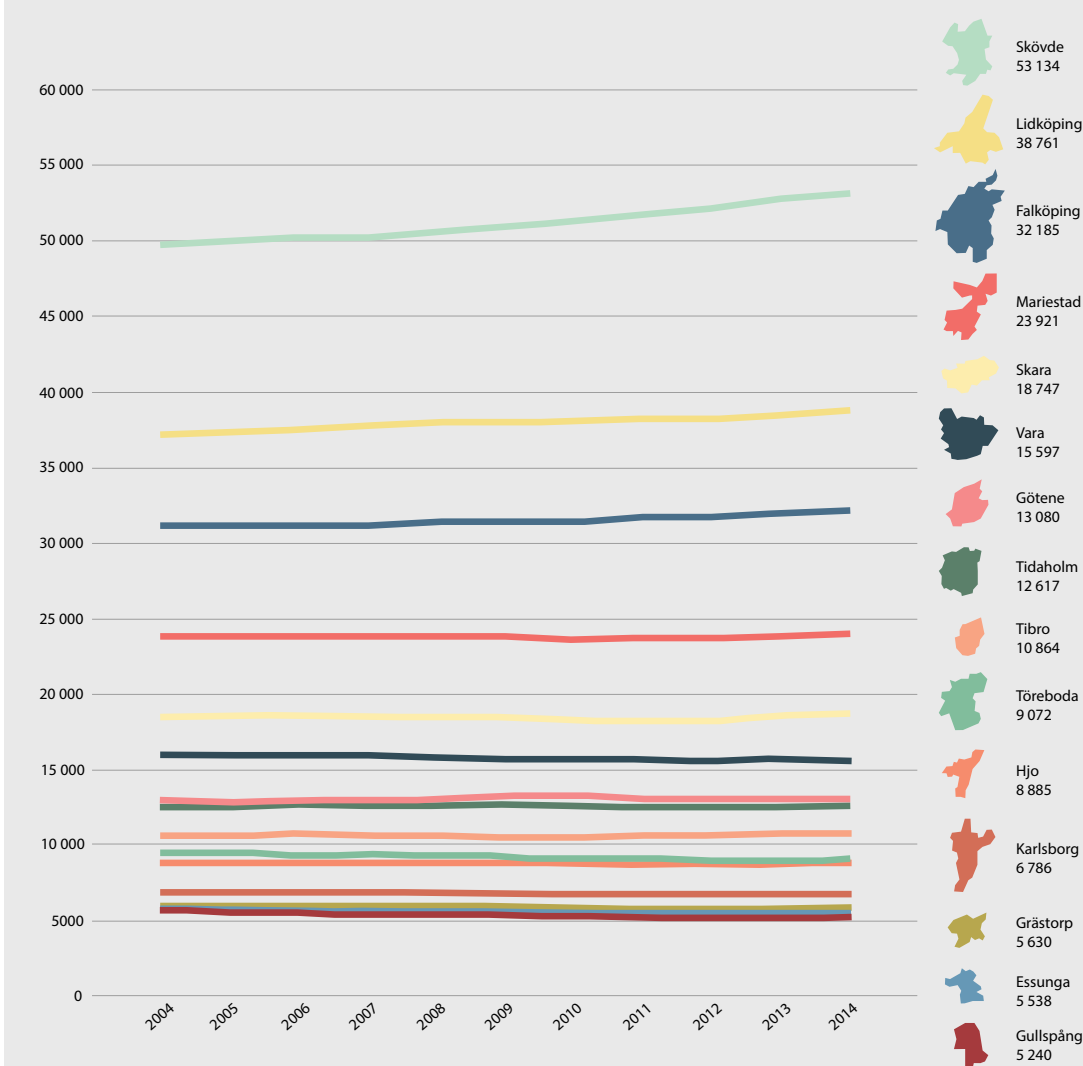

Kort fakta om Skaraborg

Skaraborg är en av fyra underregioner i Västra Götalandsregionen och före 1998 var det ett självständigt län. Detta är fortfarande märkbart i organisationen av exempelvis sjukvård, media och valkretsar.

Regionen har ett centralt läge mellan Stockholm, Oslo och Köpenhamn. I Västra Götalandsregionen är dock Skaraborg beläget i periferin när allt mer centraliserar till den största orten Göteborg.

Skaraborg har en av Sveriges bästa odlingsmarker och en rik och lång historia. Den består av 15 kommuner i olika storlekar.

Befolkning

Befolkningsutvecklingen är ganska stabil med fyra större kommuner och en lätt befolkningsökning.

Flera mindre kommuner har haft en befolkningsminskning under några år men nyligen vänt till en liten ökning.

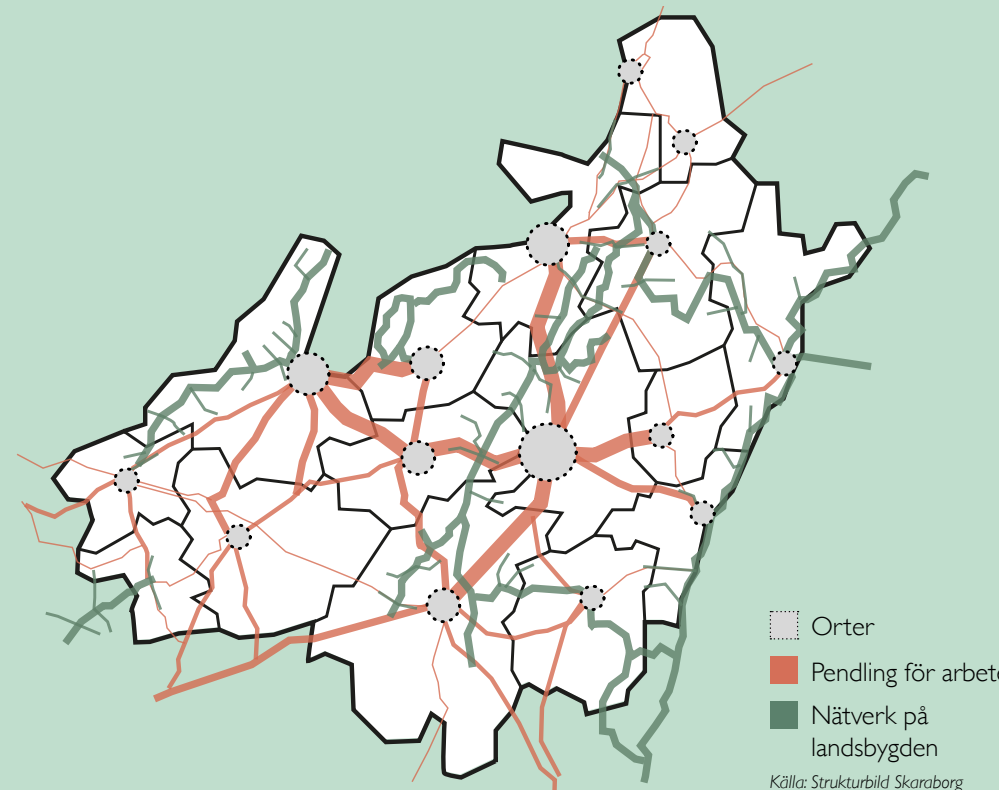
Källa: SCB.se

REGION

Nätverksstaden

Skaraborg är en underregion med starka förbindelser mellan sina egna kommuner medan kontakterna med omkringliggande regioner är färre. Kommunerna samarbetar också till exempel med utveckling och tillväxt, turism, räddningstjänst och vattenförsörjning.

Kommunerna ser behovet av samarbete för att kunna överleva som enskilda kommuner i en ökande konkurrens från andra områden.

Källa: Strukturbyrå Skaraborg

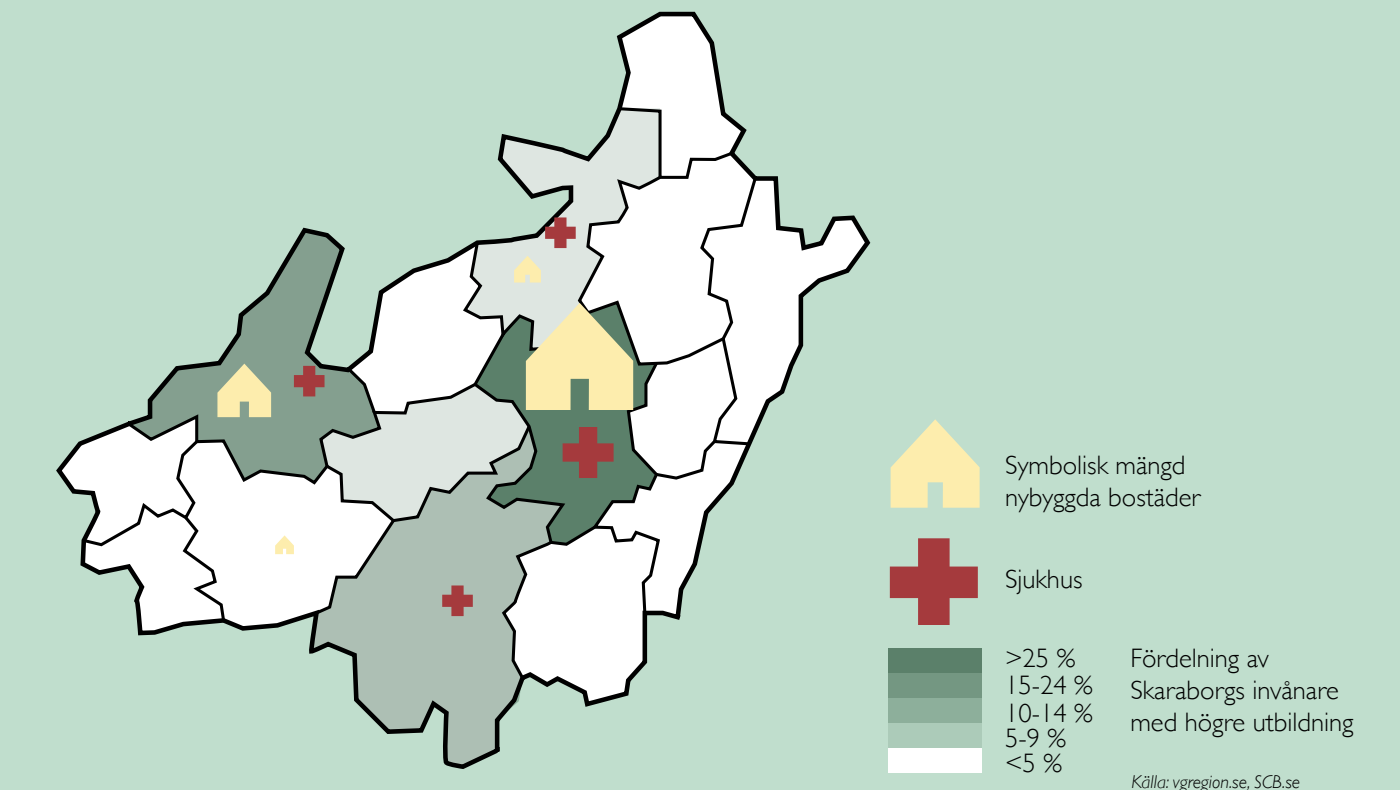
Centralisering

Vi ser en centralisering till de större orterna i Skaraborg när det till exempel handlar om sjukvård, bostadsbyggande och utbildning.

Sjukhusen ligger i Skövde, Lidköping, Falköping och Mariestad.

Nästan tre fjärdedelar av befolkningen med högre utbildning (3 år eller mer) bor i fem kommuner.

De senaste 10 åren har det mesta bostadsbyggandet skett i Skövde.

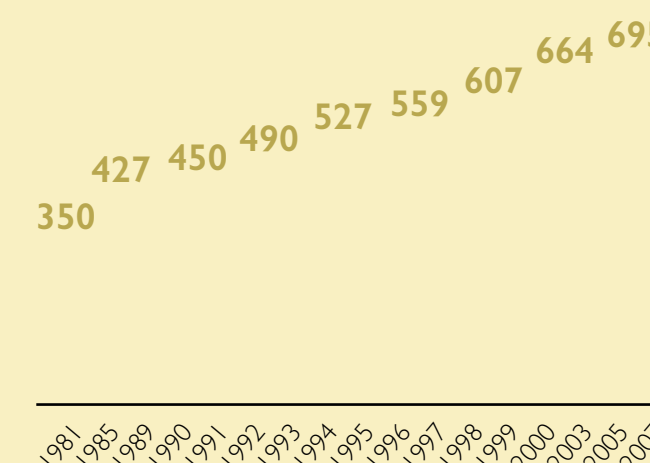

Källa: region.se, SCB.se

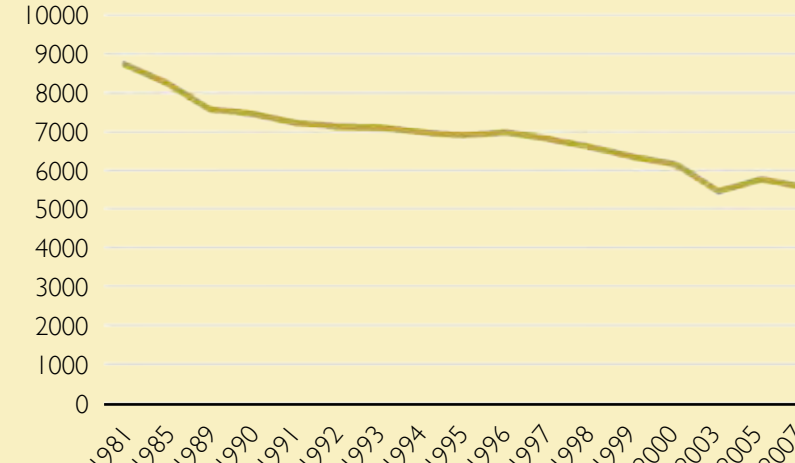
JORDBRUK

Större och färre jordbruksenheter

Antalet gårdar i Skaraborg minskar stadigt på samma sätt som antalet enheter i den största storleken (över 100 hektar) ökar.

Antal jordbruksföretag i Skaraborg 1981-2007 större än 100 hektar.

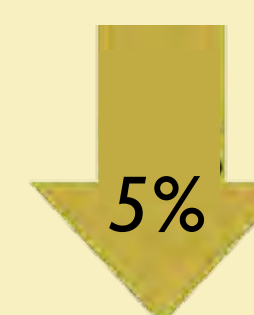

Antal jordbruksföretag i Skaraborg 1981-2007.

Källa: SCB.se

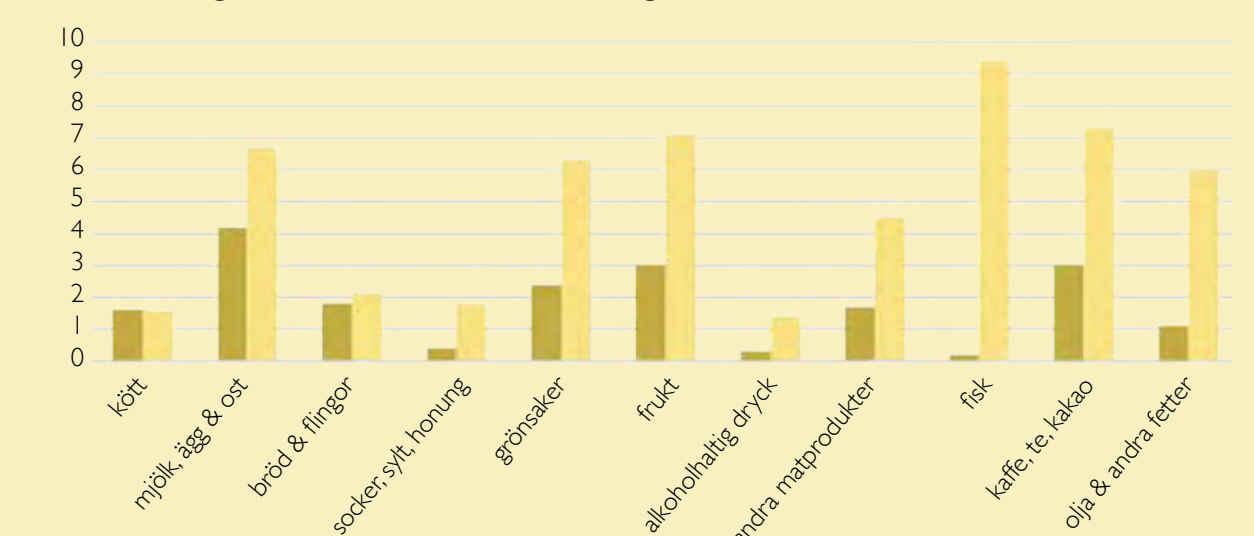
Jordbruksmark minskar

Jordbruksmark har minskat med 5% under 29 år i Skaraborg. Det motsvarar det område som i dag är jordbruksmark inom kommunen Skara.

En ökande efterfrågan på ekologisk mat

Fler svenska konsumenter väljer ekologiska livsmedel alltså finns en efterfrågan och ett intresse för ekologiska livsmedel.

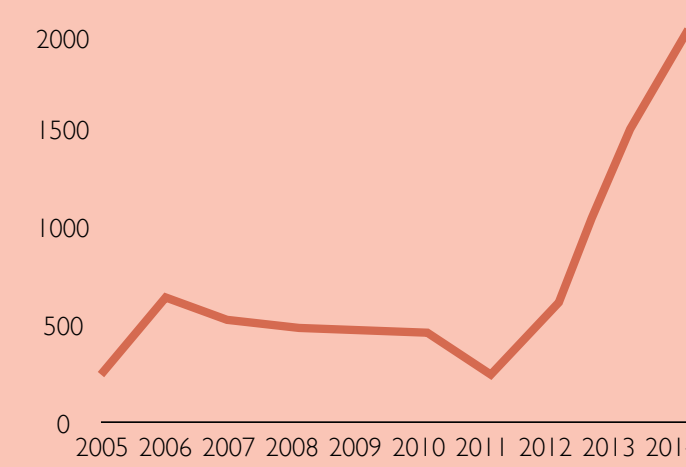
Andelen ekologiska livsmedel som köps inom varje produkt

Källa: SCB.se

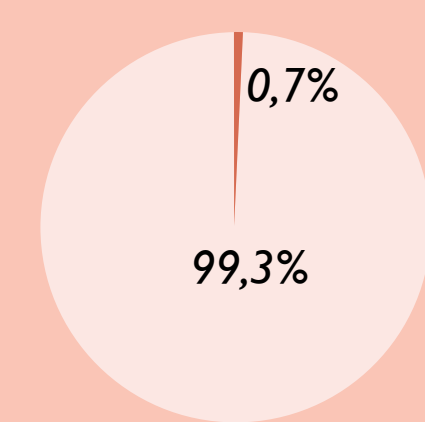
BEFOLKNING

En ökande multikulturell befolkning

Antalet asylsökande har ökat de senaste åren. Dock är denna grupp en väldigt liten andel av hela befolkningen i Skaraborg.

Antal asylsökande i Skaraborg 2005-2014

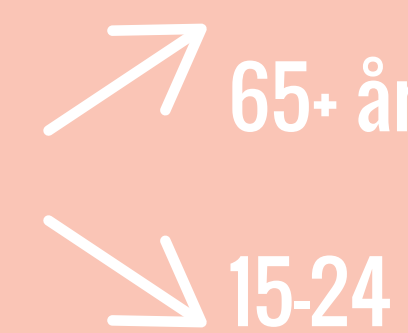

Del av befolkningen i Skaraborg som är asylsökande 2014

Källa: migrationsverket.se

En växande äldre befolkning

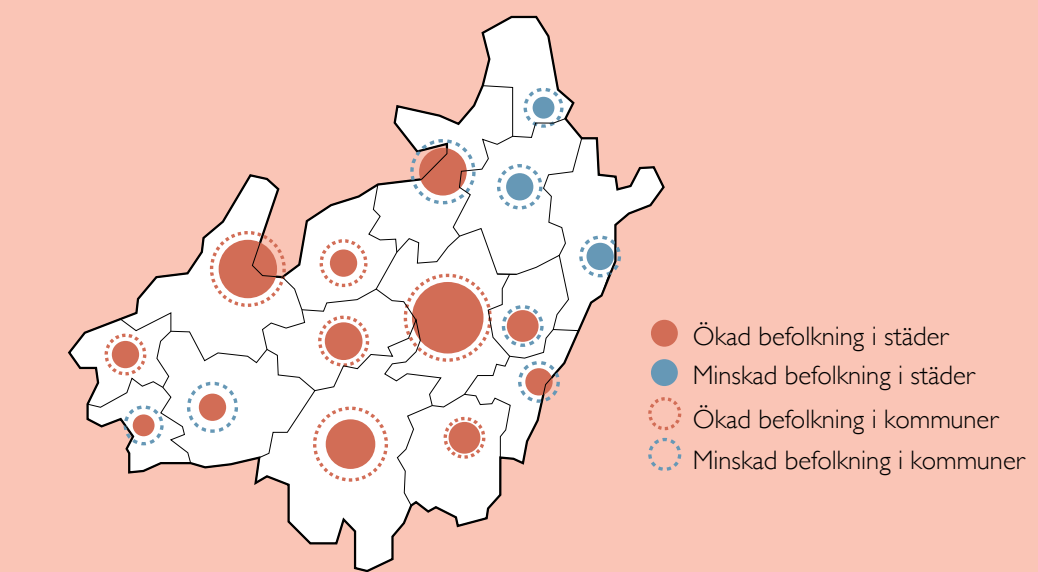
De senaste tio åren har befolkningen över 65 år stadigt ökat, medan den unga befolkningen stadigt har minskat.

Källa: SCB.se

Urbanisering i Skaraborg

Befolkningen i de större städerna och kommunerna växer medan de små minskar.

Källa: Strukturbyrå Skaraborg

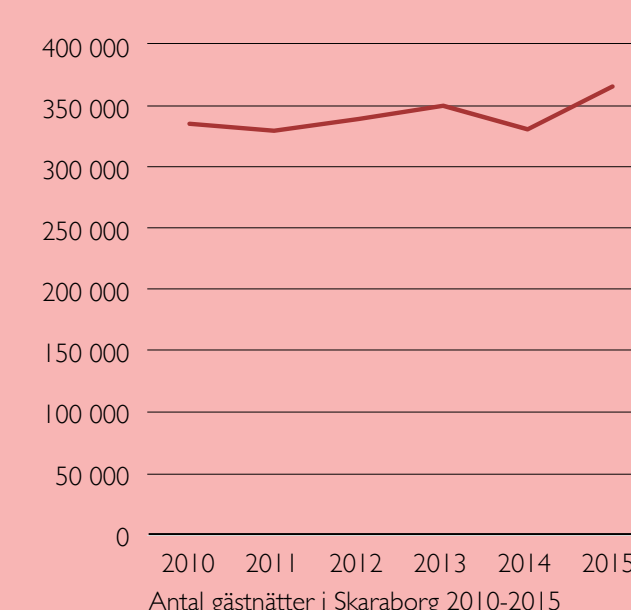
TURISM

Ökande betydelse för turismnäringen

Besöksnäringen är Sveriges snabbast växande näring. Exportvärdet för turismen är större än exportvärdet för järn, stål och personbilar tillsammans.

Sedan 2007 har det funnits ett fokus på att öka turismnäringen i Skaraborg. Målet är att öka intäkterna i regionen från 1,7 miljarder kronor till 3 miljarder kronor mellan 2007 och 2015.

Nyckelorden för turism enligt Skaraborgs turismstrategi är: småskaligt, naturnära, engagerat, okonstlat och ursprungligt.

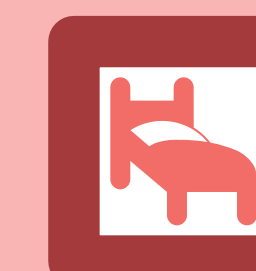

Antal gästnätter i Skaraborg 2010-2015

+44%
ökningen i turismomsättning i Skaraborg från 2007 till 2010.

+23%
ökningen i antal gästnätter i Skaraborg från januari 2014 till januari 2015. Den största ökningen i Västsverige under perioden.

”Jordnära upplevelser i det ursprungliga Sverige”

Antal gästnätter i Skaraborgs kommuner januari-juli 2015, top 3:

1. Skövde 114 217 st
2. Skara 46 048 st
3. Lidköping 40 0501 st

Källa: Västra Götalandsregionens Turismbyrå, Skaraborgs kommuner/Regionen SCB.se, Tillväxtverket